

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Institut sociologických studií
Katedra sociologie

Analýza politického diskurzu o migraci na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Diplomová práce

Autor práce: Ilia Kovalev

Studijní program: Sociologie

Vedoucí práce: doc. PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 4.5.2021

Ilia Kovalev

Bibliografický záznam

KOVALEV, Iliia. *Analýza politického diskurzu o migraci na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky: restriktivní nebo liberální přístup?* Praha, 2021. 80 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut sociologických studií, Katedra sociologie. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.

Rozsah práce: 120256 znaků

Abstrakt

Cílem diplomové práce je analýza politického diskurzu o migraci na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Základem analýzy je hypotéza o existenci dvou konzistentních diskurzivních postojů, které reprezentují restriktivní a liberální směry migrační politiky v poslaneckých debatách. Jelikož PS PČR hraje klíčovou roli v zákonodárném procesu, diskurzivní postoje teoreticky by měli být schopné ovlivňovat finální podobu migrační legislativy a tudíž i život různých skupin migrantů bez občanství. Základem empirické části je kritická diskurzivní analýza všech jednání PS PČR o migrační legislativě od r. 2017 do současnosti. Její výsledky ukazují, že restriktivní předpoklady mají dominantní postavení ve vybraném vzorku. Také je možné mluvit o přítomnosti diskurzivních postojů, jelikož přibližně 20% poslanců byly konzistentní ve své rétorice a používali pouze restriktivní nebo pouze liberální předpoklady. V závěru jsou představené možné směry pokračování výzkumu diskurzivních postojů na půdě PS PČR, které by mohli pomoci zvýšit validitu dosažených výsledků.

Abstract

The aim of this Thesis is to analyze the political discourse on migration in the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic. The analysis is based on the hypothesis of the existence of two consistent discourse attitudes, which represent restrictive and liberal directions of migration policy/policies in parliamentary debates. As the Chamber of Deputies plays a key role in the legislative process, discourse attitudes should theoretically be able to influence the final form of migration legislation and thus the life of various groups of migrants without Czech citizenship. The basis of the empirical part is a critical discourse analysis of all negotiations of the Chamber of Deputies on migration legislation from 2017 to the present. Its results show that restrictive assumptions have a dominant position in the selected sample. It is also possible to speak about the presence of discourse attitudes, as approximately 20% of MPs were consistent in their rhetoric and used only restrictive or only liberal assumptions. In the conclusion, possible directions of continuing the research of discourse attitudes on the soil of the Chamber of Deputies are presented, which could help increase the validity of the achieved results.

Klíčová slova

migrace, diskurz, politický diskurz, kritická diskurzivní analýza, kritická analýza diskurzu, KDA, KAD

Keywords

migration, discourse, political discourse, critical discourse analysis, CDA

Název práce/title

Analýza politického diskurzu o migraci na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Analysis of the political discourse on migration in the Chamber of Deputies of the Czech Republic

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu mé práce doc. PhDr. *Zdeňkovi Uherkovi*, CSc za cenné rady a připomínky, které mi poskytoval v průběhu psaní diplomové práce.

Obsah

Abstrakt.....	4
Úvod.....	8
1. Teoreticko-metodologická část.....	11
1.1 Přístupy k analýze diskurzu: NA vs. CDA.....	11
1.1.1 <i>Narativní analýza</i>	11
1.1.2 <i>Kritická analýza diskurzu</i>	12
1.2 Kritická analýza diskurzu jako výzkumná metoda	14
1.3 Metoda výběru textů.....	19
1.4 Kontext vybraného diskurzu	21
2. Empirická část.....	23
2.1 Deskripce.....	23
222/2017 Sb. (sněmovní tisk 990).....	23
176/2019 Sb. (sněmovní tisk 203).....	33
2.2 Interpretace.....	50
2.3 Explanace	56
Závěr	61
Seznam použitých zdrojů.....	63
Teze Diplomové práce	67
Seznam příloh	69

Úvod

Problematika migrace dlouhodobě zůstává atraktivní výzkumnou oblastí jak v celosvětovém, tak i v českém kontextu. Většina dosavadních výzkumů, zabývajících se migrací v České republice, se zaměřovala především na vývoj migračních toků (Drbohlav, 2010; Drbohlav 2011), na související institucionální rámec a proměny vládních strategií v této oblasti (Drbohlav, 2010; Kušnirakova a Čížinský, 2011), nikoliv na to, jak o této problematice přemýšlíme a jak o ní mluvíme. Oproti tomu tato práce vychází z pozic konstruktivismu a strukturalismu – jejím cílem je analýza politického diskurzu o migraci v ČR.

Diskurz může nejen pojednávat o migraci a jejích aspektech, ale být přímou součástí fenoménu, jak by tomu bylo v případě příběhů migrantů či parlamentního diskurzu při formulování migrační politiky (Van Dijk, 2018, s. 230). Tento aspekt poukazuje na reálné propojení politického diskurzu a okolního světa, který se mění skrze legislativní normy vytvářející hranice a definující pravidla jejich překročení. Tyto normy následně určují specifické postupy vůči migrantům v různých institucionálních kontextech¹ ovlivňující každodennost migrantů a vytvářející zjevnou legislativní hranici mezi nimi a domácím obyvatelstvem. A. Kraler v souvislosti s tím poukazuje na to, že migrační zákony mohou vést k sociálním a ekonomickým nerovnostem a jsou důležitým zdrojem diskriminací, což bylo dlouhodobě tabuizovaným tématem v rámci diskuzí o antidiskriminační politice EU (Kraler, 2006, s. 38).

Autoři zmínění na začátku výzkumu používají klasifikaci migrační politiky ČR, která se zakládá na střídání liberálních a restriktivních období. Úsek od roku 2008 charakterizují jako restriktivní a snažící se o zpřísnění migrační legislativy a redukce počtu migrantů (Drbohlav, 2010; Kušnirakova a Čížinský, 2011). Tyto výzkumy jsou poměrně staré, avšak aktuální studie rovněž ukazují, že migrační politika ČR interpretuje migranty především v rámci bezpečnostní dimenze (Bauerová, 2018; Tabosa, 2020). Dalším faktorem, který umožňuje mluvit o tom, že zatím nedošlo k nástupu nového liberálního období, je aktuální vývoj české migrační legislativy, který neziskové organizace považují za omezující základní práva migrantů (Tisková zpráva, 2017; Cerqueirová, 2019).

V návaznosti na to D. Drbohlav zdůrazňuje, že ve všech obdobích byla přijímaná opatření jak restriktivního, tak i liberálního charakteru (Drbohlav, 2010, s. 71). Tím pádem i politický diskurz o migraci by neměl být zcela monolitní, protože uvnitř něj jsou stále přítomné dva módy vnímání migrační politiky, které se nacházejí v těsném vzájemném vztahu. Vzhledem k tomu bude práce vycházet z hypotézy, že v rámci vybraného diskurzu existují určité ideologicky zabarvené diskurzivní

¹ Specifický postup při nahlášení místa pobytu, nutnost získat od státu souhlas se zaměstnáním apod.

postoje, které odpovídají jednotlivým směrům migračních politik, a proto budou dále pojmenovány jako liberální a restriktivní.

A. Kraler poukazuje na spojitost mezi migračními politikami a politickou konkurencí – dle jeho názoru soutěž v rámci širších debat o nacionální identitě a migraci může vést k politizaci politik spojených s občanstvím (Kraler, 2006, s. 53). Avšak nemusí to znamenat restriktivnější postup vůči migrantům – některé politické strany se mohou snažit o liberalizaci migrační legislativy za účelem získání nových voličů mezi přistěhovalci (Kraler, 2006, s. 53–54). Zde je vhodné zdůraznit, že tato práce se bude soustředit na diskurz o migrační politice, proto pojem migrant bude používán především v souvislosti s migranty bez českého občanství, kteří jsou v české legislativě běžně označováni pojmem cizinci. Důvodem je, že migrační politika nereguluje postavení migrantů s občanstvím přímo a může pouze zasahovat do jejich transnacionálních vztahů. Vyhýbání se použití pojmu cizinec² se vysvětluje jeho ideologickou zabarveností, která je podstatně silnější než u pojmu migrant.

V rámci práce proběhne analýza aktuálního politického diskurzu o migraci a migrační politice na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Její hlavními cíli jsou:

- Vytvoření obecné charakteristiky politického diskurzu o migraci na půdě PS PČR s důrazem na intertextuální rovinu.
- Ověření hypotézy o přítomnosti dvou diskurzivních postojů, které teoreticky mohou mít vliv na formování reálných migračních politik.

Dolní komora Parlamentu ČR byla zvolena zdrojem dat především proto, že její jednání se bezprostředně vztahují ke konkrétním zákonům a statním politikám, což odpovídá zájmu práce práce o propojení politického diskurzu a migrační politiky. Horní komora (Senát) nebyla do výzkumu zahrnuta vzhledem k tomu, že má výrazně slabší postavení v legislativním procesu oproti PS (Bureš, 2012, s. 472).

Nyní krátce představím strukturu práce. Její teoreticko-metodologická část se skládá z následujících kapitol:

- Představení přístupů k analýze diskurzu schopných poskytnout relevantní teoreticko-metodologický rámec (kapitola 1.1 „Přístupy k analýze diskurzu: NA vs. CDA“).
- Zvolená metodologie, která je určitou syntézou přístupů T. Van Dijka a N. Fairclougha ke kritické analýze diskurzu (kapitola 1.2 „Kritická analýza diskurzu jako výzkumná metoda“).

² Výjimku budou tvořit citace z projevů analyzovaných aktérů.

- Metoda výběru textů zakládající se nikoliv na aktérech, ale na zákonech určujících rámec české migrační politiky (kapitola 1.3 „Metoda výběru textu“).
- Kontext diskurzu, který podle zvolené metodologie hraje důležitou roli pro pochopení jeho charakteristik (kapitola 1.4 „Kontext vybraného diskurzu“).

Empirická část odpovídá třem stupňem analýzy diskurzu dle N. Fairclougha:

- Deskripce se zabývá analýzou textu vybraných projevů.
- Interpretace se zaměřuje na intertextuální předpoklady aktérů.
- Explanace se pokouší o přiřazení předpokladů k jednotlivým diskurzivním postojům a jejich následnou komparaci.

Analýza a komparace diskurzivních postojů by měla pomoci odhalit, pomocí jakých technik a instrumentů postoje získávají dominantní postavení v rámci politické komunikace. Tento cíl dodává práci i určitý normativní rozměr – může se stát základem pro následný výzkum způsobů, jak omezit nebo odstranit určité legislativní překážky a diskriminační praktiky v životě migrantů skrze práci s politickým diskurzem. Samozřejmě podobné instrumenty jsou již určitým způsobem zahrnuty do migračních zákonů, avšak jak ukážou následující kapitoly, migrační systém ČR je stále silně restriktivní.

1. Teoreticko-metodologická část

1.1 Přístupy k analýze diskurzu: NA vs. CDA

Samotná koncepce diskurzu pochází ze sociálního konstruktivismu, resp. z francouzského post-structuralismu. Aktivně se jí věnoval zejména M. Foucault, který vnímal diskurz nejen jako psaný a mluvený projev nebo jejich soubor, ale také jako řád definující výpovědi aktérů. Psané a mluvené slovo v jeho interpretaci jsou materiálním projevem diskurzu, který strukturuje naše jednání (Foucault, 1971, s. 8). Dle M. Foucaulta je diskurz pevně vázán na mocenské vztahy ve společnosti, což se zjevně projevuje skrze různé formy zákazů (často nevyhlášených) – např. v běžných podmínkách dobře víme, co si můžeme dovolit říct v určité komunikativní situaci a co ne (Foucault, 1971, s. 8).

Vhodný teoretický a metodologický rámec pro analýzu diskurzu v kontextu této práce jsou schopné poskytnout narativní analýza a kritická diskurzivní analýza. Jsou odlišné v aspektech, kterým věnují největší výzkumnou pozornost, ale sdílí základní předpoklad práce o tom, že diskurz je schopen výrazně ovlivňovat okolní svět.

1.1.1 *Narativní analýza*

Narativní analýza, neboli NA, nahlíží na proces vyprávění/vytváření příběhu jako na důležitou součást sociálního dění a jeho strukturující sílu (Hájek, Havlík a Nekvapil, 2012, s. 200–201). Diskurz v rámci NA je možné charakterizovat jako systém strukturující naše vyprávění, zatímco samotné vyprávění je procesem organizací jednotlivých událostí do smysluplného příběhu (Hájek, Havlík a Nekvapil, 2012, s. 203).

Charakteristickým příkladem fungování narativů může být vnímání a prezentace tématu holocaustu v různých učebnicích historie. Jednotlivé státy k němu přistupují odlišnými způsoby – německé učebnice věnují tématu a vyjednávání s ním velkou pozornost, ruské mluví především o sovětských obětech a nerozlišují je podle původu, zatímco italské zdůrazňují, že fašistická vláda na holocaustu nepodílela (Vávrová, 2018, s. 65). Tyto příběhy odkazují ke stejným událostem, avšak každý z nich je prezentuje v jiném světle, a zároveň je konzistentní a přesvědčivý. Proč tomu tak je a jak určité příběhy se stávají dominantním způsobem interpretací?

Z hlediska NA existence dvou diskurzivních postojů je soutěží dvou různých příběhů. Úspěšnost restriktivního postoje v této soutěži, tedy jeho schopnost tvořit věrohodnější příběh, znamená, že dokáže zorganizovat události okolního světa do přesvědčivější struktury. Důležitou roli tady může

hrát odkazování restriktivního postoje k významným a intuitivně pochopitelným strukturám/koncepcím. V aktuální české politice migrace je interpretována především jako hrozba (Bauerová, 2018, s. 109), což je silný symbolický prvek, který je schopný posílit atraktivitu určitého příběhu mnohem výrazněji než použití suchých statistických údajů svědčících o nepodmíněnosti obav z migrace. Umožňuje jednoduše manipulovat se společenskými obavami, jelikož se vztahuje k základním kategoriím my/oni, zatímco skutečné problémy mohou být odsunuty do pozadí politické debaty.

Je potřeba podtrhnout, že politici, tvořící a používající antiimigrační příběh, nemusí postupovat vědomě – může to být důsledkem nedostatku informací, resp. jejich nezájmu o relevantní informace. V tomto případě obavy z migrace budou pro politického činitele stejně reálné jako pro jeho voliče a nemusí se jednat o žádnou manipulaci. Narativy tedy mohou být jak prostředkem cíleného dosahování prestiže a moci, tak i produktem snahy jednotlivce konat morálně správné činy (ze subjektivního hlediska) a budovat odpovídající identitu (Grznár, Beránková, Černá a Samec, 2014, s. 142).

Přístup NA umožňuje zohlednit široký soubor faktorů, které ovlivňují vzájemné vztahy diskurzivních postojů. Pracuje s přesvědčivostí jednotlivých narativů, jejich vnímáním na přijímající straně, což by mohlo vysvětlit, proč určité postoje udržují/ztrácí svoji dominantní roli. Avšak NA vynechává důležitý mocenský aspekt, který má podstatnou roli podle značné části vědců, kteří se zabývají analýzou diskurzu (Foucault, 1971; Fairclough, 2001; Van Dijk, 2018).

1.1.2 Kritická analýza diskurzu

Pro kritickou analýzu diskurzu (CDA) je charakteristické, že klade velký důraz na výše zmíněný mocenský aspekt, konkrétně na vztah jednotlivých prvků projevů a systému reprodukce moci a společenských nerovností (Van Dijk, 1999, s. 2). Písemný diskurz je důležitou součástí tohoto systému, proto klíčovou roli v rámci CDA hraje systematická analýza textů (Cameron a Panovici, 2017, kapitola 6). Cílem analýzy je určit, jaké aspekty jazyků hrají největší význam pro odhalení ideologických základů textu a pochopit, jak diskurzivně konstruují vlastní verzi reality (Cameron a Panovici, 2017, kapitola 6).

Důležitý význam pro CDA má koncepce intertextuality, která předpokládá, že jednotlivé texty, vztahující se k nějakému společnému tématu, nejsou vnímané publikem odděleně (Cameron a Panovici, 2017, kapitola 6). Čtenáři interpretují text nikoliv jako samostatnou jednotku, ale jako součást širšího diskurzivního prostředí, které ovlivňuje jejich vnímání. Tento aspekt následně

umožňuje zkoumat jednotlivé texty v návaznosti na opakující se diskurzivní struktury. Diskurzivní analýza věnuje velkou pozornost lingvistické stránce textu, avšak neznamená to, že musí analyzovat detaily syntaxi a ortografie. Významnou roli pro analýzu hrají pouze aspekty ovlivňující způsoby interpretace v rámci diskurzu (Cameron a Panovici, 2017, kapitola 11).

Z hlediska CDA diskurz může buď napomáhat udržení mocenského systému, nebo se snažit o jeho proměnu (Fairclough, 2001, s. 138). Tím pádem existence pro- a antiimigračního postoje může být vysvětlena soutěží o moc a právo měnit nastavení systému. Samotné diskurzivní postoje v rámci CDA mohou být chápány jako reprezentace ideologií ve vztahu k určité otázce. Ideologie jako takové představují určité sdílené mentální makrostruktury definující výpovědi aktérů (rasismus, socialismus, pacifismus) (Van Dijk, 2018, s. 242; Fairclough, 2001, s. 138).

CDA je také otevřená použití vlastních zkušeností vědce s určitými formami exkluze (Van Dijk, 1999, s. 2), což vyhovuje normativnímu zaměření práce a mé osobní situaci, jelikož nejsem plně nezaujatý výzkumník a sám patřím do kategorie lidí, kterých se vybraný diskurz bezprostředně dotýká. Tudíž existuje vysoká pravděpodobnost, že moje osobní zkušenosti se promítnou do výsledků analýzy. Právě proto je lepší s tímto rizikem počítat už od začátku.

Na základě výše zmíněných faktorů CDA vypadá jako atraktivnější způsob analýzy pro vybranou problematiku. Hlavními důvody jsou důraz na mocenské vztahy, normativní zaměření a aktivní práce s intertextuální rovinou diskurzu, což umožňuje vytvářet závěry o chování skupin aktérů např. pomocí konceptu implikací nebo sdílených předpokladů.

1.2 Kritická analýza diskurzu jako výzkumná metoda

Teoreticko-metodologický rámec se opírá zejména o práce N. Fairclougha a T. Van Dijka. Oba vědci se pohybují v rámci CDA, avšak N. Fairclough se zaměřuje spíše na propracovanou metodologii a aktivní zapojení lingvistické analýzy vč. kognitivní lingvistiky (Cameron a Panovici, 2017: kapitola 6), zatímco T. Van Dijk se zabývá zejména ideologickými prvky diskurzu – např. vytvořil koncepci kontextuálního rasismu, kterou aktivně používá ve svých pracích (Van Dijk, 2018, s. 233).

Jádrem výzkumu je analýza českého politického diskurzu o migraci za účelem ověření hypotézy o přítomnosti diskurzivních postojů odkazujících ke společným intertextuálním strukturám. Zpracování analýzy závisí především na vybrané kategorii diskurzu³ a diskurzivních žánrů⁴ (Van Dijk, 2018, s. 230). Podle Van Dijka politický diskurz zahrnuje následující žánry (Van Dijk, 2018, s. 231):

- parlamentní debaty,
- návrhy zákona/zákonů,
- politické dokumenty,
- stranické programy,
- projevy politiků.

Z metodologického hlediska je vhodné se omezit na jeden žánr. Usnadní to komparaci diskurzivních postojů – díky společné příslušnosti k určitému žánru budou mít projevy podobnou strukturu a budou odkazovat ke společným diskurzivním normám. Jelikož jedním z hlavních zájmů práce je analýza propojení politického diskurzu a konkrétních migračních politik, je logické zvolit žánr nejtěsněji propojený s jejich tvorbou. Migrační politiky se opírají o určitý legislativní rámec, jehož úpravy jsou projednávány na parlamentní půdě. Tyto debaty nemusí získat žádnou pozornost veřejnosti, ale přesto mají pro formulaci konkrétních politik mnohem větší význam než např. široce medializované výroky T. Okamury nebo A. Babiše. Právě proto parlamentní debaty tvoří základ empirického materiálu pro daný výzkum.

Komplexní kritická analýza je rozsáhlým úkolem. Proto je vzhledem k limitům práce potřeba se omezit pouze na klíčové charakteristiky migračního diskurzu. Přehled těchto charakteristik, resp. klíčových aspektů analýzy migračního diskurzu, nabízí T. Van Dijk (Van Dijk, 2018, s. 232–242):

- Kontext (kontext) – je výrazně ovlivněn diskurzivním žánrem. Žánr je vnímán především jako specifická komunikativní situace a zkoumán skrze několik dimenzí: 1) čas; 2) místo

³ Politický diskurz, vzdělávací diskurz apod.

⁴ Zpráva v novinách, zákon, každodenní konverzace apod.

konání/prostředí/instituce; 3) účastníci; 4) sociální/etnické identity 5) komunikativní role (mluvčí/posluchač); 6) sociální role (politik, policista apod.); 7) sociální vztahy (dominance, kooperace, odpor apod.); 8) kontext konkrétní zkoumané interakce; 9) kontext konkrétního zkoumaného diskurzu; 10) řečové události (otázka, omluva apod.); 11) ostatní sociální akce (kooperace, protest apod.); 12) osobní a sociální poznání; 13) cíle konkrétní interakce; 14) sdílené předpoklady/vědění účastníků; 15) sdílené sociální postoje a ideologie spojené s migrací. Vzhledem k bodům 14) a 15) různé žánry diskurzu o migraci i přes svoje odlišnosti budou sdílet společný základní kontext, avšak zbytek bodů u jednotlivých žánrů se může výrazně lišit, což následně ovlivní konkrétní podobu, ve které se bude projevovat diskurz.

- Témata (topics) – jsou vnímané jako sémantické makrostruktury, které shrnují nižší úroveň významů, vůči kterým zároveň plní kontrolní funkci. Příkladem může být abstrakt vědeckého článku, titulky v novinách nebo zápletka před vyprávěním. Tyto makrostruktury vytvářejí předpoklady pro konkrétní sociální činy, např. diskriminační praktiky.
- Schematické superstruktury (schematic superstructures) – formát diskurzu nebo diskurzivního žánru. Jde především o strukturální aspekty formátu vztahující se ke všem projevům diskurzu/žánru. Příkladem může být nezbytná přítomnost abstraktu, úvodu a závěru ve vědeckém článku nebo v novinářském titulku.
- Lokální významy (local meanings) – na rozdíl od témat, vztahujících se k významům diskurzu, se lokální významy vztahují k významům jednotlivých slov, vět a k jejich posloupnosti. Cílem analýzy lokálních významů je odhalení sémantických struktur ve výpovědích aktérů, které navazují na diskurzivní praxi. Analýzou lokálních významů se zabývá především kognitivní lingvistika, avšak pro účely této práce bude stačit její základní varianta, která je nezbytná pro kritické pochopení obsahu vybraných projevů.
- Modality (modalities) – často se používají pro úpravu jednotlivých významů. Typicky se jedná o aletické modality (nutnost, možnost) nebo deontické modality (povinné, povolené). Klasickým příkladem použití modalit v diskurzivní praxi je konstruování výpovědi jako skutečnosti vs. konstruování výpovědi jako předpokladu. Pokud výpověď je formulována jako skutečnost, může vytvořit dojem toho, že se zakládá na reálných faktech, aniž by to bylo reálně zmíněno. Skrze modality mohou se viditelně projevovat jak mocenské vztahy v rámci celého diskurzu, tak i mezi jeho jednotlivými aktéry.
- Implikace (implications) – hrají důležitou roli při výzkumu toho, jak je diskurz interpretován jeho aktéry. Při analýze určité výpovědi je potřeba brát ohled nejen na její skutečnou náplň, ale také na její nejpravděpodobnější důsledky (implikace). Interpretace aktérů se zakládají jak

na tom, co bylo skutečně řečeno ve výpovědi, tak i na sdílených předpokladech o světě. T. Van Dijk poukazuje, že to má velký význam při výzkumu politicky citlivých témat (jako např. migrace) a uvádí příklad diskurzu o uprchlících: politický diskurz může říct, že uprchlíci nemusí v zemi zůstat, zatímco příjemci to interpretují jako „uprchlíci musí zemi opustit“, s čímž producenti diskurzu teoreticky mohou se počítat. Pomocí takového postupu může být budována pozitivní sebe prezentace protiimigračních politiků – díky implikacím mohou sdělit veřejnosti posláni, které by v případě přímého vyslovení bylo považováno za nekorektní/neetické.

- Předpoklady – jsou souborem sdílených znalostí, které umožňují aktérům mluvit stejným jazykem. Přítomnost předpokladů ukazuje, že určitá tvrzení jsou vnímána jako relevantní i přesto, že nejsou žádným způsobem podložena. Mají formu „pravdivých“ znalostí, aby mohly posílit významnost navazujících tvrzení. Jelikož vycházejí se sdíleného vědění účastníků, stejně jako implikace mohou být použity při manipulaci s interpretačními procesy. Ideologická podstata předpokladů se může zkoumat např. pomocí porovnání jejich obsahu s empirickými daty⁵.
- Popis aktérů a akcí (actor and action description) – resp. to, jak aktéři a akce jsou obvykle líčeni v rámci diskurzu. Analýza popisů aktérů zahrnuje jejich funkce, členství ve skupinách, etnickou příslušnost, gender, povolání apod. a může se vztahovat jak k popisu subjektu diskurzu (migranti), tak i k popisu producentů (politici). Systematická analýza popisu aktérů a akcí umožňuje odhalit sdílené předpoklady determinující to, jak se aktéři popisují navzájem. Van Dijk poukazuje, že tato analýza také může být efektivně doplněna kvantitativními prvky zkoumajícími frekvence určitých výrazů. V rámci diplomové práce se pokusím využít tuto možnost, a v následujících odstavcích podrobněji představím zapojení kvantitativní složky do svého výzkumu.
- Ideologie (ideologies) – jsou fundamentální mentální reprezentace sdílené sociálními skupinami. Typicky fungují na dichotomickém základě – my vs. oni, dobré vs. špatné a odkazují k otázkám identity, norem, společných hodnot apod. Snaží se o konzistentní vysvětlení určitých jevů nebo společenských kontradikcí a vytvoření stabilního mocenského systému.

⁵ Dobrým příkladem ideologizovaných předpokladů v českém kontextu mohou být předpoklad o kriminalitě migrantů nebo předpoklad o blízkovýchodním původu uprchlíků stabilně se objevující v mediálním diskurzu, ale nemající nic společného s reálnou dlouhodobou statistikou MVČR.

Dovolím si předpokládat, že ideologie budou hrát důležitou roli v rámci analýzy, jelikož jsou těsně propojené s hypotézou o existenci diskurzivních postojů, které mohou být specifickou formou reprezentace ideologií. Výzkum se pokusí odhalit v postojích konzistentní ideologické struktury/příběhy, které dle názoru Van Dijka hrají podstatnou roli pro analýzu ideologií (Van Dijk, 1998, s. 65–66). V souvislosti s tím uvádí příklad přístupu k migraci zakládajícího se na modelu problém-řešení, kde je migrace chápána jako problém a přísná migrační politika je pak chápána jako způsob jeho odstranění (Van Dijk, 1998, s. 66).

Do výzkumu jsou rovněž zahrnuté kontext, témata, lokální významy, předpoklady, popis aktérů a akcí. Analýza schematických superstruktur není součástí práce, jelikož naprostou většinu informací o formálních aspektech diskurzu je schopna poskytnout analýza kontextuálních faktorů. Zkoumání modalit je poměrně náročné vzhledem k tomu, že jsou velmi intenzivně používaným řečovým prostředkem, a právě proto jsou vynechané kvůli rozsahu vybraných textů⁶. Analýza implikací vyžaduje seznámení s tím, jak je diskurz reflektován na přijímající straně, avšak tato práce se zaměří spíše na producenty. Proto zde mnohem větší roli budou hrát předpoklady aktérů.

Představený kvalitativní přístup by měl ukázat, že určité lingvistické struktury, používané v rámci diskurzu, nejsou ideologicky neutrální (Cameron a Panovici, 2017, kapitola 12). Jak ale zjistit, jaké struktury mají významné postavení a tudíž jsou nejvíce relevantní pro výzkum? Základem jejich určení je kvantitativní prvek, který umožní připustit tvrzení o tom, že některé z těchto struktur jsou v rámci diskurzu stabilnější a více rozšířené (Cameron a Panovici, 2017, kapitola 12). Jelikož se tento prvek snaží pouze upevnit empirický základ práce, má docela jednoduchou podobu. Jakmile bude provedena lingvistická analýza celého vzorku a budou určené lingvistické struktury, které mají charakter předpokladů a objevují se víc, než u jednoho aktéra, bude spočítána a následně zahrnuta do analýzy jejich frekvence napříč celým vzorkem. Cameron a Panovici v souvislosti se zapojením kvantitativních metod poukazují na to, že přesvědčivost CDA je silně vázána na pravidelnost výskytu zkoumaných lingvistických struktur (Cameron a Panovici, 2017, kapitola 6).

Jednotlivé aspekty migračního diskurzu již jsou přehledně popsány, avšak chybí jim nějaký metodologický řád, resp. konkrétní postup při jejich zkoumání. Proto jsou zasazené do metodologického rámce, který byl vytvořen N. Faircloughem. Skládá se ze tří klíčových kroků:

1. Deskripce – zaměřuje se na textovou stránku textu a lingvistickou/sémantickou analýzu (Fairclough, 2001, s. 92–93). Do tohoto kroku logicky zapadají analýza témat, lokálních

⁶ Viz metoda výběru textu.

významů a popisů aktérů a akcí. Výzkum těchto aspektů pomůže zmapovat hlavní tvrzení/názory v projevech jednotlivých aktérů.

2. Interpretace – zaměřuje se na úroveň diskurzivní praxe, jinými slovy na procesy určující produkci a interpretaci diskurzu (Titscher, 2000, s. 153). Klíčový význam zde má analýza předpokladů, se kterými pracují aktéři, a frekvence, se kterou se objevují ve vybraném vzorku. Důležitou roli bude hrát především počet poslanců, kteří pracovali s určitým předpokladem, nikoliv počet projevů, ve kterých se objevil. Vysvětluje se to tím, že poslanci mohou neustále vystupovat s faktickými poznámkami a opakovat stejné tvrzení, které nemusí odrážet většinový názor.
3. Explanace – zkoumá ideologické prvky diskurzu a jeho vliv na mocenské vztahy ve společnosti (Fairclough, 2001, s. 138). Zde proběhne pokus o přiřazení předpokladů k diskurzivním postojům, resp. restriktivnímu a liberálnímu přístupu k migrační politice. Pokud se zjistí, že nějaké skupiny poslanců konzistentně rozhodují v rámci určitého diskurzivního postoje, a tudíž se potvrdí hypotéza o přítomnosti postojů ve vybraném vzorku, bude provedena také jejich základní analýza a komparace. Poslední etapa by měla mít klíčový význam z normativně-praktického hlediska, avšak může se stát, že liberální diskurzivní postoj nebude mít dostatečné zastoupení a práce se tím pádem omezí na analýzu v rámci předchozích kroků.

Velkou metodologickou výhodou CDA je normativní, resp. emancipační zaměření. CDA otevřeně deklaruje svou snahu o zpochybnění dominantního diskurzu a prosazení zájmů utlačovaných skupin (Cameron a Panovici, 2017, kapitola 6). Vychází z předpokladu, že absolutní poznání neexistuje. Proto se normativita v této situaci stává řešením problémů subjektivity vědce – ten přiznává vlastní subjektivitu a dokonce se snaží ji využít. Jak jsem již zmiňoval v úvodní kapitole, politický diskurz o migraci je pro mě v určitém smyslu osobním tématem. Proto v CDA vidím způsob, jak si s tímto metodologickým problémem poradit.

1.3 Metoda výběru textů

Hlavními kritérii výběru textů jsou jejich institucionální kontext a vazba na vybranou problematiku. Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, kontext je determinován kategorií diskurzu a diskurzivním žánrem – ve výzkumu budou analyzované poslanecké debaty probíhající na parlamentní půdě. Jelikož práce klade za cíl se zaměřit na politický diskurz, doprovázející a ovlivňující projednávání zákonů, nebude nutné vybírat konkrétní aktéry. Základem výběru textů naopak stanou jednotlivé zákony, které jsou bezprostředně vázané na migrační problematiku.

Základ legislativního rámce české migrační politiky definují zákony č. 325/1999 Sb., o azylu a č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (Drbohlav, 2010, s. 74; Kušnirákova a Čížinský, 2011, s. 497). Oba jsou pravidelně upravované a tudíž i diskutované na půdě PS. Bohužel analýza všech jednání, upravujících výše zmíněné zákony, neodpovídá obsahovým limitům práce. Proto se soustředím pouze na dvě poslední novely. Je to důsledek snahy fokusovat se na aktuální problematiku, která je na jedné straně determinována podstatnou změnou v diskurzivním kontextu (fenomén tzv. „migrační krize“), a na druhé straně normativním zaměřením práce, které neklade za cíl popsat vývoj českého politického diskurzu, ale spíše odhalit ideologické prvky v jeho aktuální podobě.

Na základě výše popsaných aspektů byly zvolené následující texty:

1) 222/2017 Sb. (sněmovní tisk 990)

- 1. čtení na 54. schůzi – 2 poslanci, cca 6 t. znaků
(<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/054schuz/bqbs/b06203901.htm>)
- 2. čtení na 55. schůzi – 4 poslanci, cca 15 t. znaků
(<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/bqbs/b06529501.htm>)
- 3. čtení na 56. schůzi – 22 poslanců, cca 60 t. znaků
(<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/bqbs/b12824301.htm>)

2) 176/2019 Sb. (sněmovní tisk 203)

- 1. čtení na 19. schůzi – 8 poslanců, cca 20 t. znaků
(<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/bqbs/b19802301.htm>)
- 2. čtení na 24. a 26. schůzi – 44 poslanců, cca 145 t. znaků
(<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/bqbs/b15801101.htm>
<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/bqbs/b29101101.htm>
<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/bqbs/b34701101.htm>)
- 3. čtení na 27. schůzi – 10 poslanců, cca 35 t. znaků
(<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/bqbs/b19010201.htm>)

Dovolím si předpokládat, že tento vzorek poskytuje dostatečné množství relevantního materiálu, jelikož zahrnuje všechna parlamentní jednání, která se týkala záležitosti spojených s migrací od r. 2017. Další důležitou výhodou vybraného vzorku je jeho jednoduchá přístupnost. Na jedné straně zajišťuje kladný průběh kontroly zkoumaných dat, na druhé umožňuje bez překážek realizovat výzkum v aktuálních podmínkách stížených pandemií.

1.4 Kontext vybraného diskurzu

V této kapitole bude poskytnut přehled klíčových kontextuálních faktorů ovlivňujících politický diskurz o migraci na půdě PS PČR. Základem je přehled kontextuálních dimenzí diskurzu podle T. Van Dijka:

1. Čas – schůze PS PČR vždycky se odehrávají v určitý předem domluvený čas, což umožňuje poslancům připravit si svoje řečnické projevy a omezit jejich spontánní aspekty.
2. Místo konání/prostředí/instituce – z fyzického hlediska se jedná o komplex budov oblasti pražské Malé Strany, z institucionálního – o dolní komoru parlamentu v rámci parlamentní republiky. PS hraje klíčovou roli v zákonodárném procesu jako jeho první a zároveň závěrečné stadium (Bureš, 2012, s. 470). Určitá část jednání PS probíhá v rámci tzv. výborů PS PČR, které provádí odborní expertizu jednotlivých zákonů. Tato součást diskurzu bude vynechaná z analýzy vzhledem k limitům diplomové práce, ale poskytuje vhodný prostor pro možné pokračování výzkumu.
3. Účastníci – poslanci PS PČR.
4. Sociální/etnické identity – určení a analýza sociálních/etnických identit jednotlivých poslanců je příliš obsáhlým úkolem. Klíčový význam v této oblasti bude hrát stranická příslušnost poslanců. Umožní v průběhu interpretací a explanací převést zjištění ohledně jednotlivých producentů na úroveň politických stran a pokusit se odhalit zákonitosti v jejich diskurzivních postojích.
5. Komunikativní role – v rámci jednání PS je možné určit čtyři základní komunikativní role:
 - Poslanec předsedající schůzi – moderuje diskuzi, ale nevyslovuje vlastní stanovisko k vybranému tématu. Je jakýmsi „hlídačem“ formální podoby diskurzu.
 - Poslanec představující zákon/novelu (první vystoupení v rámci každého čtení) – mluví jménem vlády a otevírá poslaneckou debatu.
 - Poslanec účastnící se diskuzí – prezentuje vlastní/stranické stanovisko k vybranému tématu.
 - Poslanec neúčastnící se diskuzí – nezasahuje do debaty jiných poslanců, avšak stále má možnost reflektovat jejich stanoviska pomocí procedury hlasování.
6. Sociální role – všechny aktéry sjednocuje jejich sociální role politika, která s sebou nese určitý sociální status, pravomoci a odpovědnosti. Je důležité, že nevyklučuje přítomnost dalších sociálních rolí u jednotlivých poslanců, jako např. pedagog, zdravotník apod., k nimž mohou odkazovat pro posílení vlastní argumentace a postavení v diskuzi.

Analýza zbývajících dimenzí diskurzivního kontextu⁷ je částečně inkorporována do následujících kroků výzkumu, jelikož vyžaduje seznámení s empirickým materiálem. Vybrané texty se bezprostředně vztahují ke konkrétním novelám migrační legislativy. Proto zde bude vhodné uvést základní přehled jejich dopadů na život migrantů. Díky tomu projevy, těsně vázané na legislativní problematiku, bude možné analyzovat v souvislosti s produkčními a interpretačními procesy českého politického diskurzu. Bohužel na akademické půdě chybějí výzkumy analyzující konkrétní dopady aktuálních změn migrační legislativy. Proto hlavním zdrojem těchto informací jsou významné české NGO dlouhodobě pracující s migrační problematikou.

V rámci zákona č. 222/2017 Sb. konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR definuje několik problematických oblastí (Tisková zpráva, 2017; Jurečková, 2017). První z nich je omezení práv rodinných příslušníků občanů ČR a EU skrze zrušení možnosti změnit pracovní pobyt na rodinný⁸ a zrušení možnosti sloučení rodiny po obdržení výjezdního příkazu⁹. Další oblast se vztahuje k omezení přístupu migrantů na trh práce, kde nejvíce problematickými body jsou trestání zahraničních zaměstnanců za drobné přestupky zaměstnavatelů¹⁰ a omezení možnosti migrantů podnikat v ČR¹¹. Posledním a nejvíce kontroverzním aspektem je zrušení dohledu soudů nad rozhodovacím procesem MVČR skrze omezení možnosti podat odvolání k vyšším soudním institucím v rámci správního řízení o pobytu.

Zákon č. 176/2019 Sb. má také několik problematických aspektů i přesto, že přináší výrazná zlepšení pro zahraniční studenty a výzkumné pracovníky¹² (Cerqueirová, 2019). Hlavními kontroverzními body novely jsou na jedné straně omezení přístupu migrantů na trh práce skrze zrušení možnosti změnit zaměstnavatele po dobu 6 měsíců od vydání zaměstnanecké karty, a na druhé straně zavedení institutu mimořádného pracovního víza vytvářejícího novou kategorii migrantů se silně omezenými právy. Podle A. Kralera podobná omezení mohou vytvářet půdu pro diskriminaci a zneužívání migrantů na trhu práce (Kraler, 2006: 39).

⁷ 7) Sociální vztahy (dominance, kooperace, odpor apod.); 8) kontext konkrétní zkoumané interakce; 10) řečové události (otázka, omluva apod.); 11) ostatní sociální akce (kooperace, protest apod.); 12) osobní a sociální poznání; 13) cíle konkrétní interakce; 14) sdílené předpoklady/vědění účastníků; 15) sdílené sociální postoje a ideologie, spojené s migrací.

⁸ Pokud migrant přijede za účelem zaměstnání, ale pak najde českého partnera/partnerku a rozhodne se starat o rodinu již nebude moci změnit typ pobytu na rodinný. Zrušení zaměstnanecké karty by vedlo k deportaci.

⁹ Pokud migrant obdrží výjezdní příkaz, ale stále má nárok na pobyt na základě sloučení rodiny (např. má dítě s českým občanstvím), již nebude moci požádat o toto sloučení.

¹⁰ Pokud zaměstnavatel poctivého ekonomického migranta spáchá drobný přestupek (nemusí se týkat migrační problematiky) a bude označen za nespolehlivého, povede to k zrušení pobytových oprávnění pracujících u něj migrantů.

¹¹ Lhůta pro změnu účelu pobytu ze zaměstnání na podnikání je prodloužena o 5 let.

¹² Pokud migrant ukončí studium v ČR, může se po dobu 9 měsíců nacházet v zemi bez konkrétního důvodu za účelem nalezení budoucího uplatnění (práce/podnikání).

2. Empirická část

2.1 Deskripce

Deskripce se zaměří především na textovou úroveň diskurzu. Klíčovou roli zde bude hrát analýza následujících aspektů:

- Hlavní témata jednotlivých projevů.
- Lokální významy, se kterými pracují aktéři.
- Popisy aktérů a akcí.

Je důležité zmínit, že z analýzy budou vynechané výroky poslance předsedajícího schůzi PS, jelikož nezasahuje do debaty a diskuze pouze moderuje. Uvědomuji si, že i této detaily mohou skrývat určité ideologické prvky, avšak jejich analýza není reálná vzhledem k obsahovým limitům diplomové práce. Pro zjednodušení orientace v textech bude mít každý projev pořadové číslo. V příloze č. 1 „Průvodce projevy“ jsou uvedeny URL adresy jednotlivých vystoupení.

222/2017 Sb. (sněmovní tisk 990)

1. čtení na 54. schůzi

- 1.1. M. Chovanec (ČSSD)

Prezentuje vládní návrh novely. Hlavním tématem projevu je bezpečnostní dimenze migrace: „*Hlavním cílem návrhu je posílit bezpečnostní prvky migračního procesu.*“

Autor argumentuje přijetí novely skrze potřebu implementovat novou evropskou legislativu a zvýšit státní bezpečnost. V rámci projevu aktivně pracuje s názorem, že migrace negativně ovlivňuje bezpečnost:

„*Jsme stále připraveni klást důraz na bezpečnostní rizika s tím (s ekonomickou migrací) spojená.*“

Navazuje na to také tvrzení autora, že nárůst kriminality v určitých oblastech je spojen s nárůstem počtů migrantů:

„*Není možné, aby se zhoršovala bezpečnostní situace ve městech a v oblastech, kam tito lidé (migranti) přicházejí.*“

Z hlediska producenta je přínos migrace pro společnost těsně vázán na její ekonomickou prospěšnost:

„Cílem vlády je podporovat takové formy migrace, která bude přínosem pro českou ekonomiku.“

- 1.2. Z. Bebarová Rujbrová (KSČM)

Hlavním tématem projevu je potřeba implementace evropské legislativy:

„Důvodem (změny legislativy v oblasti pobytu cizinců) zpravidla je – a je tomu tak i tentokrát – potřeba implementace nějaké další evropské směrnice.“

Téma bezpečnosti, které mělo dominantní postavení v předchozím projevu, se objevuje pouze jednou, a to na konci vystoupení. Poslankyně charakterizuje bezpečnostní aspekt novely pojmy *„něco“*, *„něco navíc“*.

2. čtení na 55. schůzi

- 1.3. M. Chovanec (ČSSD)

Prezentuje vládní návrh. Obsah je prakticky identický s projevem z minulého čtení, chybí tam jenom odstavec o zvýšení kriminality v oblastech, kam přicházejí migranti.

- 1.4. V. Klučka (ČSSD)

Prezentuje usnesení výboru pro bezpečnost týkající se formálních aspektů průběhu schválení novely.

- 1.5. L. Hovorka (KDU-ČSL)

Navrhuje drobné úpravy novely. Hlavní téma – zdravotní pojištění migrantů. Autor upozorňuje na problém, že někteří cizinci nemají pojištění, a v případě, že se dostanou do nemocnice, vzniká riziko, že nebudou schopni zaplatit léčbu.

- 1.6. P. Plzák (ANO)

Reaguje na projev předchozího poslance. Autor pracuje s názorem, že občané Ukrajiny mají tendenci nelegálně pobývat a pracovat v ČR, proto jsou hlavním zdrojem problémů popsaných poslancem Hovorkou:

„Taková věc se ale týká – a jako zdravotník to vím – hlavně občanů Ukrajiny ... Ale často tady pak zůstávají nelegálně delší dobu. A to jsou právě ti, kterým se pak stávají ty úrazy, když pracují načerno na stavbách.“

- 1.7. L. Hovorka (KDU-ČSL)

Reaguje na projev předchozího poslance. Rozebírá technické detaily spojené s procesem kontroly pojištění.

- 1.8. V. Klučka (ČSSD)

Prezentuje krátké shrnutí pozměňovacích návrhů k novele, které se chystá předložit PS. Hlavním tématem projevu je bezpečnostní dimenze migrace:

„Cílem tohoto návrhu ... je především a právě to posílení bezpečnosti České republiky.“

Stejně jako M. Chovanec (1.1.,1.3.) i V. Klučka pracuje s názorem, že migrace negativně ovlivňuje bezpečnost:

„V této chvíli je brán daleko větší zřetel na především vnitřní bezpečnost České republiky v souvislosti s migračními riziky a toky.“

V souvislosti s původním vládním návrhem aktér zdůrazňuje, že by mohl „být odvážnější“ a „přijít s důraznějšími řešeními“. Zde je potřeba zmínit, že právě pozměňovací návrhy poslance Klučky zavedly do finální podoby zákona nejkontroverznější body z hlediska NGO¹³. Významnou roli pro autora hraje téma odlehčení státní zprávy, skrze které několikrát argumentuje nutnost přijetí opatření týkajících se zrušení soudní kontroly nad rozhodováním MVČR. Poslanec charakterizuje cizince čekající na soudní přezkum svých případů jako „problém“ i přesto, že se fakticky jedná o realizaci základních práv definovaných ústavou.

- 1.9. L. Hovorka (KDU-ČSL)

Navrhuje konkrétní znění pozměňovacího návrhu, který by mohl odstranit problém se zdravotním pojištěním cizinců.

- 1.10. V. Klučka (ČSSD)

Žádá o prostor k tomu, aby načel další usnesení výboru pro bezpečnost.

3. čtení na 56. schůzi

- 1.11. M. Chovanec (ČSSD)

Prezentuje vládní návrh. Tento projev zase s mírnými odlišnostmi kopíruje předchozí projev aktéra (1.1.), avšak tentokrát obsahuje nový lokální význam vztahující se k tématu zpřísnování migrační politiky. Autor uvádí skutečný příběh migranta, který zavraždil příslušníka policie ČR, následně byl odsouzen k dlouholetému vězení, a teď žádá o sloučení s občanem ČR. Stát v rámci stávající legislativy není schopen tomu zabránit, což autor charakterizuje jako selhání dosavadní migrační politiky vzhledem k tomu, že není dostatečně restriktivní:

„Český stát nemá nástroje, jak v této věci konat v souladu se zájmy českého státu.“

Také autor pozitivně hodnotí pozměňovací návrhy poslance Klučky (1.8.) a zdůrazňuje, že jsou v souladu s ústavou a mezinárodními závazky ČR.

¹³ Obsah pozměňujících návrhů detailně uveden v podkapitole, která se věnuje se hlasování. Kontroverzní body z hlediska NGO jsou uvedeny v kapitole 1.4 „Kontext vybraného diskurzu“.

- 1.12. Z. Bebarová Rujbrová (KSČM)

Hlavním tématem projevu je bezpečnostní dimenze migrace. Hodnocení migrační politiky z hlediska poslankyně je těsně vázáno na míru její restriktivity:

„Česká republika má relativně dobrou legislativu ... O tom svědčí to, že jako jeden z mála států EU není dotčena migrační vlnou, prostě proto, že u nás jsou předpisy poměrně přísné.“

I přesto, že považuje přísnou migrační politiku za efektivnější, zároveň poukazuje, že současná míra právní úpravy v této problematice je dle její názoru dostatečná. V souvislosti s tím autorka zastává názor, že existuje určitý limit restriktivity, jehož překročení si nemůže dovolit právní stát. Proto charakterizuje návrh poslance Klučky na zrušení soudního přezkumu jako protiústavní:

„Že bychom neměli jít za čáru, kterou pro mě představuje pozměňovací návrh kolegy Klučky.“

- 1.13. J. Zlatuška (ANO)

Hlavním tématem projevu jsou důsledky novely pro fungování institucí:

„Kromě těch obecně právních nebo lidskoprávních aspektů je tam důležitý aspekt ohrožení řady institucí.“

Autor poukazuje na to, že novela omezuje základní práva migrantů, a v souvislosti s tím pracuje s příkladem vědeckých institucí, kde to podle něj povede k problémům s náborem výzkumných pracovníků. Samotnou migraci poslanec nevnímá jako bezpečnostní hrozbu a považuje s ní související obavy za přehnané:

„Hypotetické strašáky související s migrací.“

- 1.14. H. Válková (ANO)

Hlavním tématem je kritika novely v několika rovinách:

„Čili politicky, právně i ekonomicky velmi kontroverzní pozměňovací návrh, pro který nezvednu ruku.“

Stejně jako Z. Bebarová Rujbrová (1.12.) zastává poslankyně názor, že zrušení soudní kontroly nad rozhodováním MVČR je protiústavní, což svědčí o intertextuální povaze tohoto tvrzení. Podobný charakter může mít také společný názor obou poslankyň na aktuální míru restriktivity migrační legislativy, kterou považují za dostatečnou:

„Už máme naše předpisy, které upravují vstup cizinců, přísné a dostatečné.“

Je potřeba zmínit, že autorka nezpochybňuje význam přísné migrační politiky, ale pouze poukazuje na její limity ve třech výše zmíněných rovinách. Na závěr, podobně jako J. Zlatuška (1.13.), zdůrazňuje, že novela bude mít negativní důsledky pro pracovní trh:

„Protože to ohrožení (pracovního trhu), kterého docílíme touto novelizací, je poměrně reálné.“

- 1.15. J. Černochová (ODS)

Reaguje na kritiku ze strany poslance Zlatušky, který ve svém projevu (1.13.) poukazoval na snahu vlády obejít připomínkové řízení. Skoro celý obsah projevu tvoří technická argumentace, že jednací řád nebyl porušen.

- 1.16. B. Chalupa (ANO)

Hlavní téma projevu – podpora pozměňovacích návrhů poslance Klučky:

„Takže já budu hlasovat pro tu novelu.“

Autor pracuje s názorem, že s migrací souvisejí vážná bezpečnostní rizika:

„Nesouhlasím s panem kolegou Zlatuškou, že jde o hypotetické hrozby.“

Za jeden z klíčových zdrojů těchto rizik považuje tzv. „migrační krizi“, kterou používá jako argument ve prospěch přijetí novely:

„Mezinárodní situace ... se opět zhoršuje. Máme problémy s Tureckem. A bavíme se o nelegálních migrantech nebo nelegálních lidech.“

Je také pozoruhodné, že v rámci svých výroků o ekonomické migraci autor pracuje s dichotomií my/oni, v jejíž rámci logicky upřednostňuje „naši, české“ lidi:

„Až si tady poradíme s těmi dávkami a jinými věcmi, tak zaměstnanců bude dost, našich, českých.“

- 1.17. J. Hájek (ANO)

Poukazuje na porušení protokolu PS v rámci vystoupení poslankyně Černochové.

- 1.18. J. Zlatuška (ANO)

Reaguje na projev poslance Chalupy (1.16.), který zastával názor, že na pracovním trhu je dostatek českých zaměstnanců. Hlavní téma – důsledky novely pro pracovní trh. V souvislosti s tím autor zase odkazuje k tomu, že novela omezuje práva migrantů, což následně může způsobit snížení počtu kvalifikovaných zahraničních pracovníků:

„Jedná se o jejich (kvalifikovaných pracovníků) rodinné příslušníky, děti, kteří jsou reálně znejistňování postavením v okamžiku, kdy doprovázejí tyto pracovníky.“

Na konci projevu opakovaně se objevuje skeptický názor autora na bezpečnostní rizika související s migrací:

„Střílíme se tímto opatřením do vlastní paty kvůli hrozbám, které jsou oproti tomuhle minimální.“

- 1.19. Z. Soukup (ANO)

Hlavní téma projevu – ekonomická migrace. Autor pracuje s konceptem ekonomického vzestupu a ekonomické recese. V prvním případě podle něj stát potřebuje migranty, ve druhém naopak musí přísně regulovat jejich počet. Producent argumentuje společnou zkušeností z minulosti, která podle něj ukazuje, že v období recese migranti jsou náchylní ke kriminalitě a zneužívání sociálních dávek:

„Já pro ten pozměňovací návrh pana Klučky z většiny, z větší části budu hlasovat, a to z jednoho důvodu. On je to takový instrument. Víte, my jsme teď na vrcholu ekonomického cyklu ... přijde i období recese, období, kdy u nás té práce tolik nebude, a potom, jak ukazuje zkušenost, tu zkušenost tady z minulosti máme, těžko budeme dostávat ty lidi od nás pryč. Budou to lidé, kteří budou odčerpávat naše sociální dávky, budou to lidé, kteří se budou, když nebudou moct jinak, žít i nelegálním způsobem.“

Na závěr se autor věnuje protiústavnosti pozměňovacího návrhu, avšak na rozdíl od jiných aktérů (1.12., 1.14.) mluví o tématu velice opatrně:

„Připouštím, že vlastně ten pozměňovací návrh zahrnuje některá ustanovení, která jsou na rozhraní řekl bych se současnou praxí Ústavy. Proto bych doporučoval, abychom tato ustanovení nepřijímali.“

- 1.20. Z. Stanjura (ODS)

Prezentuje formální připomínky ohledně jednacího řádu a žádá o přestávku před hlasováním.

- 1.21. M. Janulík (ANO)

Reaguje na menší diskuzi poslanců ohledně nutnosti zmiňovat hodnost před projevem. V souvislosti s tím poukazuje na vlastní hodnost (major).

- 1.22. J. Černochová (ODS)

Reaguje na projev poslance Hájka (1.17). Poukazuje, že z její strany nebyla žádná porušení protokolu a požaduje omluvu.

- 1.23. M. Černoch (Úsvit)

Nabízí hlasování o jednotlivých částech pozměňovacích návrhů zvlášť a prosí o vyjádření poslance Klučku, který byl jejich předkladatelem.

- 1.24. M. Plíšek (TOP 09)

Reaguje na pozměňovací návrhy poslance Klučky. Hlavní téma – protiústavnost zrušení soudního přezkumu:

„Nicméně já se chci zastavit u těch pozměňovacích návrhů, které z mého pohledu jsou protiústavní a odporují našim mezinárodním závazkům.“

V souvislosti s tím aktér mluví nikoliv o právech cizinců, ale o nezbytnosti dodržování ústavy a evropských legislativních norem. Z jeho hlediska problematickým bodem je především to, že protiústavní novela v mezinárodním prostředí bude vnímána jako „ostuda“:

„A kdyby čistě náhodou tento pozměňovací návrh tady byl schválen, tak se stejně cizinec domůže u mezinárodních a evropských soudních autorit svého práva a Česká republika by si utrhla ostudu.“

„My jsme skutečně připraveni velkou část návrhů podpořit, ale z logiky věci nemůžeme hlasovat pro protiústavní věci a pro věci, u kterých už teď Evropská komise avizuje, že jsou v rozporu s unijním právem.“

- 1.25. D. Kořte (TOP 09)

Zdůrazňuje, že předchozí řečník neoprávněně použil slovo „my“. Podle poslance strana nemá jednotné stanovisko a on osobně bude hlasovat pro všechny pozměňovací návrhy.

- 1.26. J. Chvojka (ČSSD, ministr vlády ČR)

Prezentuje podnět Rady vlády ČR pro lidská práva. Tento podnět determinuje čtyři problematické oblasti novely, které zcela odpovídají kritice ze strany NGO.¹⁴

- 1.27. V. Klučka (ČSSD)

Reaguje na kritiku, která zazněla v rámci předchozích projevů. Hlavní téma – bezpečnostní dimenze migrace. Aktér několikrát odkazuje na audit národní bezpečnosti a dokonce ho přímo cituje. Dle jeho názoru pozměňovací návrhy se odlišují od vládního znění novely pouze tím, že reflektují výsledky auditu. Na kritiku o protiústavnosti některých částí reaguje tvrzením, že stát má právo sám stanovovat rámec vlastní migrační politiky:

„Ten návrh ... je v souladu s nálezem Ústavního soudu, který říká: stát má právo.“

Objevuje se zde také intertextuální názor, že efektivita migrační politiky je vázána na její restriktivitu (1.8., 1.12., 1.14., 1.19.). Autor pracuje s tvrzením, že tvrdší migrační politika je „normální“ a že ji prosazují státy v okolí, zatímco liberální politika se metaforicky přirovnává ke komunistickému dědictví:

„Podívejte se na jiné země kolem nás. Každý se snaží v tom imigračním procesu, v tom schvalování pobytu zpřísnit, co se dá, a my máme zůstat jako bývalá východní země stranou nebo co?“

Dosavadní migrační politiku státu aktér nehodnotí pozitivně a považuje za nedostatečnou:

„Proč jste nebyli přísnější? Proč jste do toho zákona ... nedávali věci, které v oblasti rizik znamenají dosti výrazné nebezpečí pro vnitřní bezpečnost státu?“

¹⁴ Viz kapitolu Krok 0 - kontext

Vlastní tvrzení autor posiluje závěrečnou frází, kde ztotožňuje svoji novelu a její restriktivní prvky s nastavením abstraktního pořádků:

„Bud' necháte ten stav, jak je, anebo se podepíšete svým hlasováním pod to, že chceme v této České republice pořádek.“

- 1.28. M. Němcová (ODS)

Podporuje argumentaci poslance Klučky. Hlavním tématem projevu je bezpečnostní dimenze migrace. Autorka pracuje s tvrzením, že pozměňující návrhy reagují na žádost PS o posílení bezpečnostních prvků migračního procesu z 25. schůze (12.2.2015). Avšak je potřeba zmínit, že tato žádost se týkala zejména rizik spojených s nárůstem počtu uprchlíků, tudíž producentka v podstatě spojuje aktuální novelu s problematikou tzv. „migrační krize“:

„Reagovali jsme v tomto usnesení na tu první vlnu migrační, která se začala valit do Evropy.“ Svým výrokem o tom, že *„vláda mohla s tím návrhem přijít dřív“*, poslankyně stejně jako předchozí řečník odkazuje k poměrně populárnímu (1.8., 1.19., 1.27.) vzorku tvrzení o nedostatečnosti stávající právní úpravy migrační problematiky.

- 1.29. M. Kalousek (TOP 09)

Kritizuje argumentaci poslance Klučky (1.27.). Hlavní téma projevu je protiústavnost zrušení soudního přezkumu, kterou autor charakterizuje jako *„zvíli“*:

„Připustíme-li, že správní rozhodnutí nebude přezkoumatelné soudem, připouštíme zvíli.“

- 1.30. V. Klučka (ČSSD)

Upozorňuje, že hlasování o pozměňovacích návrzích jako celku nebyl jeho nápad, a že souhlasí i s hlasováním o jednotlivých částech zvlášť.

- 1.31. I. Gabal (KDU-ČSL)

Hlavní téma – protiústavní charakter zrušení soudního přezkumu. Používá podobnou argumentaci jako poslanec Kalousek (1.29.) a poukazuje, že bezpečnostní zájmy nemohou mít přednost před ústavními normy:

„Věnují dost pozornosti bezpečnosti, ale pokud začneme tu bezpečnost nadřazovat Ústavě, tak jsme s těmi teroristy prohráli.“

Je pozoruhodné, že autor na rozdíl od několika předchozích aktérů dává pojem bezpečnost do souvislosti s pojmem terorismus, nikoliv s pojmem migrace.

- 1.32. H. Langšádlová (TOP 09)

Hlavní téma projevu je kritika novely v ústavní a ekonomické rovině. V rámci první dimenze podobně jako poslanci Kalousek (1.29.) a Gabal (1.31.) považuje ústavní normy za základ státního systému, který nesmí být zpochybněn ani v zájmu bezpečnosti:

„Toto (soudní kontrola) je opravdu základní princip právního státu a já jsem přesvědčená, že z tohoto nesmíme ustupovat.“

Druhému tématu se věnuje podrobněji – poukazuje, že není možné spojovat evropské události r. 2015 (začátek tzv. migrační krize) a situaci na pracovním trhu, kde je velký nedostatek pracovních míst. Dle jejího názoru migrace jako taková není nebezpečná, resp. s ní spojená rizika jsou silně přehnaná:

„Máme velkou šanci bez bezpečnostních rizik získat zaměstnance z Ukrajiny.“

„A spojovat Kvasiny a Plzeň s bezpečnostními problémy je myslím velmi nepatřičné.“

V souvislosti s tématem dopadů návrhů na ekonomickou migraci uvádí abstraktní, ale detailní překlad podnikatele trpícího nedostatkem zaměstnanců a neschopného nabrat je z českých občanů.

- 1.33. B. Chalupa (ANO)

Poukazuje, že nerozumí argumentům předchozí mluvčí a že se ztrácí v tom, jakou orientaci (pravicovou nebo levicovou) zastávají poslanci ve svých projevech.

- 1.34. Z. Ondráček (KSCM)

Reaguje na projev poslankyni Langšádlové (1.32.), kde prosazovala názor, že bezpečnostní obavy z ekonomické migrace jsou přehnané. Poslanec Ondráček poukazuje, že:

„Pracují nejenom Ukrajinci, ale i další občané bývalého Sovětského svazu na falešné pasy.“

Zde je možné vidět opakující se intertextuální názor o tom, že migranti jsou náchylné ke kriminalitě (1.1., 1.6., 1.11., 1.19.), v daném případě k padělávání pobytových oprávnění.

- 1.35. J. Lorencová (ANO)

Hlavním tématem projevu je bezpečnostní dimenze migraci. Poslankyně několikrát poukazuje, že před dvěma roky žádala o zpřísnění migrační politiky. V souvislosti s tím pracuje se zajímavou strukturou významů:

„Uplynuly dva roky a chtěla bych vědět, kolik sem za tu dobu přišlo těch, o kterých nevíme vůbec, ale vůbec nic. Dva roky uplynuly!“

Autorka v podstatě ztotožňuje aktuální migrační politiku s absencí jakékoliv kontroly za průběhem migrace, což odkazuje ke stabilně se objevujícího tvrzení o neschopnosti stávající legislativy zajistit zájmy státu (1.8., 1.19., 1.27., 1.28.).

- 1.36. L. Hovorka (KDU-ČSL)

Vrací se k tématu zdravotního pojištění cizinců a diskutuje záporné stanovisko garančního výboru k jeho pozměňovacímu návrhů, upravujícímu proces kontroly pojištění.

- 1.37. M. Chovanec (ČSSD, ministr vnitra ČR)

Reaguje na předchozí kritiku na adresu V. Klučky. Prezentuje kritiku pozměňovacích návrhů jako útok na svobodu slova:

„Jediné, co ho snad minulo, je vylepení na autobusu.“

M. Chovanec také několikrát chválí poslance Klučku a zdůrazňuje, že *„je velmi fundovaný a velmi hluboko v té problematice“*, aby podtrhnul, že jeho návrhy jsou dostatečně kompetentní. V souvislosti s tím také poukazuje, že návrh na zrušení soudního přezkumu je opravdu potřebným elementem novely. Avšak hlavním tématem projevu je kriminalita cizinců, skrze kterou autor argumentuje nutnost přijetí novely a pozměňovacích návrhů. V souvislosti s tím poslanec několikrát pracuje s tvrzením, že v oblastech kumulací cizinců dochází k nárůstu počtů přestupků a také uvádí konkrétní příklady trestních činů. Kromě intertextuálního tvrzení o náchylnosti migrantů ke kriminalitě (1.1., 1.6., 1.11., 1.19., 1.34.) je zde přítomné také hodnocení dosavadní migrační politiky jako nedostačující, které se také objevuje napříč celým vzorkem (1.8., 1.19., 1.27., 1.28., 1.35.):

„Byla by velká škoda, aby ta norma neprošla. Myslím, že je potřebná.“

- Hlasování

- Pozměňovací návrhy Výboru pro bezpečnost (A) – úprava data účinnosti zákonů a technické změny v textu (přijaté, pro 156, proti 0).
- Pozměňovací návrh L. Hovorky (B) – technické úpravy procesu kontroly pojištění u migrantů (zamítnut – pro 41, proti 95).
- Pozměňovací návrh V. Klučky (C.A – C.N).
 - A – změny zaměstnaneckých karet (přiját – pro 100, proti 16).
 - B – osobní podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu (přiját – pro 104, proti 8),
 - C – doplnění úpravy ochrany utajovaných informací ve správním řízení) – (přiját – pro 135, proti žádný).
 - D – předkládání náležitosti žádosti v originále (přiját – pro 98, proti 37).
 - E – požadavek na uvedení dokladů bezdlužnosti mezi náležitostmi žádosti o vydání karty zaměstnanců převáděných mimo podniky, vnitropodnikově (přiját – pro 66, proti 39).
 - F – nedostavení se k výsledku jako důvod zastavení řízení o žádosti (přiját – pro 134, proti 6).
 - G – prodloužení nutné doby pobytu na území pro možnost podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání (přiját – pro 135, proti 3).

- H – prodloužení doby trvání zajištění, pokud se řízení o správním vyhoštění zdržuje kvůli liknavé spolupráci třetích zemí (přijat – pro 138, proti žádný).
 - I – zastavení řízení o žalobě ve věci zajištění, pokud již zajištění netrvá (přijat – pro 98, proti 26).
 - J – podporová dobrovolných návratů neúspěšných žadatelů o azyl (přijat – pro 147, proti žádný).
 - K – posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého nebo rodinného života cizího státního příslušníka (přijat – pro 80, proti 38).
 - L – rozšíření výluk ze soudního přezkumu (zamítnut – pro 65, proti 74).
 - M – úprava lhůty pro vydání rozhodnutí o odvolání (přijat – pro 140, proti 1).
 - N – realizace státního integračního programu (přijat – pro 139, proti žádný).
- Hlasování o finálním znění zákona – přijat (pro 148, proti 0).

V rámci procedury hlasování jako diskurzivně významná se jeví závěrečná fráze M. Kalouska (1.38.), kde zdůrazňuje, že zamítnutí bodů C.L. (návrh na zrušení soudní kontroly) umožňuje charakterizovat novelu jako „*zlepšení právního prostředí v této problematice*“. Svým projevem autor na jedné straně legitimizuje jednání o novele a její následné přijetí, a zároveň podtrhuje intertextuální tvrzení, že dosavadní právní úprava migrační problematiky byla nedostatečná.

176/2019 Sb. (sněmovní tisk 203)

1. čtení na 19. schůzi

- **2.1. J. Hamáček (ČSSD)**

Prezentuje vládní návrh. Hlavní téma – důvody vedoucí vládu k přijetí novely. Klíčovou roli podle autora hraje nutnost implementaci evropské legislativy:

„Hlavním impulsem k přípravě této novely byla povinnost ČR transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu a studia.“

Dalším důvodem je potřeba efektivně řídit a kontrolovat migraci, kterou autor podobně jako Z. Soukup (1.19.) spojuje s ekonomickými cykly:

„Snahou vlády je usměrňovat a zejména zodpovědně řídit migraci ... a to v závislosti na očekávaném vývoji ekonomického cyklu, konkrétních potřebách trhu práce a rovněž v závislosti na zemi původu cizinců.“

- **2.2. R. Vích (SPD)**

Prezentuje drobné poznámky k procesu projednávání návrhu.

- 2.3. V. Rakušan (STAN)

Hlavní téma – podpora novely v ekonomické a integrační rovině. Poslanec považuje zlepšení podmínek pro zahraniční výzkumné pracovníky a studenty spolu se zavedením povinných integračních kurzů za jednoznačně pozitivní prvky a mluví v tomto ohledu jménem celé strany. Zároveň ale poukazuje na rizika, spojené se zavedením institutu mimořádného pracovního víza. V souvislosti s tím krátce prezentuje pozměňovací návrhy, se kterými jeho strana hodlá přijít v rámci 2. čtení. Tyto návrhy by měly přinést do tohoto institutu možnost zůstat v ČR pro migranty, kteří se osvědčili jako ekonomicky přínosní.

- 2.4. M. Benda (ODS)

Kritizuje povinné integrační kurzy. Poslanec vychází z předpokladů, že existují kulturně blízcí a kulturně odlišní migranti. U první skupiny podle něj jsou vysoké integrační schopnosti, a tudíž nejsou potřebné žádné integrační kurzy, zatímco druhá skupina je na tom mnohem hůře:

„Možná že má smysl takové operace podnikat vůči osobám z jiných kulturních okruhů ... Ale to není jen kurz, kde by se měli naučit jazyk. Tam jim opravdu asi budou říkat, že se v ČR jí vidličkou a nožem a polévka se jí lžící a nesrká se z talíře. Ženy se pouštějí do dveří.“

Autor také věnuje pozornost spojování migrační a bezpečnostní problematiky, které nepovažuje za relevantní:

„To není otázka bezpečnosti, ale otázka sil, které potřebujeme do naší ekonomiky.“

- 2.5. O. Veselý (ČSSD)

Reaguje na kritiku předchozího řečníka a obhajuje povinné integrační kurzy. Zde je zajímavé, že autor, stejně jako M. Benda, vychází z koncepcí kulturní odlišnosti migrantů. Avšak předchozí poslanec pracoval se skupinami kulturně blízkých a kulturně odlišných, zatímco O. Veselý považuje za kulturně odlišné migranty jako takové:

„Ale já na rozdíl od kolegy předřečníka vašim prostřednictvím považuji ty integrační kurzy za velmi dobrou věc. Spousta nedorozumění a střetů se děje mezi migranty a místními obyvateli právě z kulturních rozdílností a nedorozumění o tom, co je běžné.“

- 2.6. M. Benda (ODS)

Reaguje na projev poslance Veselého. Poukazuje, že nezpochybňuje nutnost integračních kurzů pro kulturně odlišné migranti, ale ne všichni dle jeho názoru do té skupiny patří:

„Jestli opravdu pokládáme za nezbytně nutné Američana, který sem přijede pracovat, vychovávat v tom, že jíme vidličkou a nožem.“

- 2.7. V. Klaus (ODS)
Reaguje na projev poslance Veselého a kritizuje integrační kurzy jako prostředek integraci kulturně odlišných migrantů. Aktér poukazuje, že není možné ověřit, jestli někdo se naučí kulturním normám nebo ne:
„Bude součástí toho, že budou podrobeni sexuologickému vyšetření, jestli když jim promítnou ženu v plavkách, jestli se ti lidé ještě ovládají, pak budou vpuštěni do České republiky, a jinak nikoliv?“
- 2.8. J. Hamáček (ČSSD)
Reaguje na komentáře předchozích poslanců ohledně zavedení povinných integračních kurzů. Dle názoru autora integrační kurzy je drobná součást zákona a nezaslouží tolik pozornosti. Samotný zákon hodnotí jako důležitý a potřebný a debata o něm by se podle něj neměla omezit na pouhé projednávání integračních kurzů. Kurzy jako takové hodnotí pozitivně, ale zdůrazňuje, že vláda je ochotná najít spolu s poslanci kompromisní řešení.
- 2.9. O. Profant (Piráti)
Žádá o to, aby ve 2. čtení bylo vysvětleno, proč Ministerstvo zahraničí zavádí touto novelou vyloženě listinnou komunikaci na ambasádách. Poslanec se domnívá, že to ukazuje na neschopnost Ministerstva zahraničí pracovat se současnými elektronickými systémy komunikace.
- 2.10. M. Benda (ODS)
Reaguje na projev poslance Hamáčka, kde obhajoval integrační kurzy jakožto dlouhodobě funkční nástroj adaptace migrantů. Dle názoru M. Bendy je kontroverzní dělat povinnost pod sankcí z něčeho, co dlouhodobě a úspěšně funguje.
- 2.11. V. Klaus (ODS)
Hlavní téma projevů – evropský původ zákonů. Dle názoru autora to, že se jedná o implementaci evropské legislativy, je samo o sobě podezřelé, a proto zákon vyžaduje mnohem větší pozornost PS než obvykle.
- 2.12. J. Hamáček (ČSSD)
Reaguje na projev poslance Klause. Poukazuje, že evropský původ má pouze část o studentech a výzkumných pracovnících, zbytek novely byl připraven vládou a reaguje na lokální požadavky států:
„Jak jsem tady hovořil o stanovení maximálních počtů podaných žádostí nebo o těch mimořádných pracovních vízech, to už jsou ty reakce na požadavek našich podnikatelů, naší ekonomiky.“

Zde je patrné také spojování kontroly migračních toků a ekonomické dimenzi fungování státu, které se několikrát objevovalo ve vybraném vzorku.

2. čtení na 24. schůzi

- 2.13. J. Hamáček (ČSSD)

Prezentuje vládní návrh. Obsah kopíruje projev 2.1.

- 2.14. R. Vích (SPD)

Prezentuje shrnutí vládního návrhu a názor výboru pro bezpečnost. První část textu kopíruje projev 2.2. Ve druhé části autor se věnuje především bezpečnostní problematice, kde zdůrazňuje význam restriktivní migrační politiky:

„Většinový názor ve výboru pro bezpečnost byl takový, že by navržené úpravy měly být přijaty i přes nesouhlas například akademické právní sféry.“

„To, před čím bych naopak důrazně varoval, je jakékoliv rozvolňování cizineckého režimu.“

- 2.15. V. Rakušan (STAN)

Prezentuje stanovisko zahraničního výboru, podle něhož vládní návrh by měl být schválen spolu s pozměňovacími návrhy.

- 2.16. P. Pustějovský (ANO)

Prezentuje stanovisko hospodářského výboru, podle něhož návrh by měl být schválen spolu s pozměňovacími návrhy. Pozměňovací návrhy hospodářského výboru nabízejí zkrátit lhůtu tzv. testu trhu práce¹⁵ ze 30 na 10 dnů a umožnit MVČR a MZVČR přístup k datům krajských poboček úřadu práce o vydaných povoleních k zaměstnání.

- 2.17. J. Bžoch (ANO)

Prezentuje svoje pozměňovací návrhy, které charakterizuje jako „technické“. První návrh se týká institutu mimořádného pracovního víza, kde autor nabízí předem vysvětlovat migrantům rozdíly mezi zaměstnaneckou kartou a mimořádným pracovním vízem, aby mohli vědomě vybírat, o jaký typ pobytu chtějí požádat. Druhý návrh umožňuje upustit některým cizincům povinnost účastnit se integračních kurzů¹⁶ a zahrnuje ještě několik drobných detailů technické povahy. Třetí návrh nabízí v rámci zavedení kvót pro jednotlivé typy žádostí o pobyt také zohlednit vládní programy ekonomického charakteru, což ukazuje, že autor vnímá regulaci

¹⁵ Pokud zaměstnavatel rozhodne zaměstnat migranta, musí zveřejnit nabídku na úřadu práce. Úřad vydá migrantovi povolení k zaměstnání pouze v případě, že do 30 dnů se neozve žádný český uchazeč. Neplatí pro migranty s volným vstupem na trh práce.

¹⁶ Jedná se především o tělesně postižené lidi nebo lidi v nepříznivém zdravotním stavu.

migraci v těsné souvislosti s ekonomickou dimenzí. Poslední návrh se týká zpřesnění konceptu zákonného zástupce a má technickou povahu.

- 2.18. F. Kopřiva (Piráti)

Prezentuje svoje pozměňovací návrhy. První návrh se týká poplatků spojených se správním řízením o pobytu. Autor poukazuje, že spojení některých poplatků dohromady a zavedení nových je „nepřiměřené a nedůvodné“. Druhý návrh se týká podání žádosti na zastupitelských úřadech pouze v listinné podobě. Dle názoru autora toto výrazně zpomalí agendu, spojenou s vyřizováním žádostí a nachází se v rozporu s fokusem české vlády na digitalizaci veřejné zprávy.

- 2.19. A. Gajdůšková (ČSSD)

Hlavní téma projevů – zaměstnávání zdravotně postižených. Autorka začíná vystoupení kladným hodnocením části novely, zlepšující postavení zahraničních studentů a výzkumných pracovníků. Hned poté přechází k tématu nedostatku pracovní síly, kde poukazuje, že místo migrantů by bylo lepší se zaměřit na skupiny českých občanů, které z nějakých důvodů nemohou pracovat. Dále a do konce projevu mluví o zaměstnávání zdravotně postižených osob a nabízí pozměňovací návrh k zákonu o zaměstnanosti (tento zákon patří k souvisejícím se zákonem o pobytu cizinců, proto také může být upraven).

- 2.20 J. Čížinský (KDU-ČSL)

Reaguje na pozměňující návrh R. Kotena¹⁷. Poslanec považuje ho za protiústavní a žádá, aby o tomto návrhu se hlasovalo zvlášť, nikoliv v balíku. Na konci projevu zmiňuje, že podle jeho informací koncepce mimořádného pracovního víza neprošla meziresortním připomínkovým řízením a Legislativní radou vlády, a v souvislosti s tím žádá o vysvětlení situace.

- 2.21. R. Koteň (SPD)

Reaguje na kritiku ze strany J. Čížinského. Poslanec poukazuje, že jeho návrh na zrušení soudní kontroly není protiústavní a také spojuje míru přísnosti migrační legislativy se schopností státu zajistit vlastní bezpečnost:

„Já si myslím, že v této republice by měly být zákony takové, které našim bezpečnostním složkám v dobrém termínu pomohou k tomu, aby byly schopny vyhostit z této země teroristů nebo nějakého člověka, který bude konat proti zájmům tohoto státu.“

Také poslanec pracuje s názorem, že migranti jsou náchylní ke kriminalitě a tudíž nemohou být ponecháni bez dohledu:

¹⁷ Ještě nebyl představen v debatě, ale jedná se o návrh na zrušení soudního přezkumu v rámci správního řízení o pobytu, který je v podstatě identický návrhu V. Klučky ze sněmovního tisku 990.

„Je (z kontextu projevů není úplně jasné o jaké skupině migrantů mluví) tady budeme mít dalších 90 dní s tím, že o nich nebudeme mít naprosto žádný přehled a mohou nám tady vesele páchat dál podvratnou činnost nebo teroristické útoky.“

- 2.22. F. Kopřiva (Piráti)

Reaguje na projev R. Kotena a žádá o faktickou argumentaci, proč návrh není protiústavní a jaké jsou důvody jeho přípravy.

- 2.23. J. Hamáček (ČSSD)

Reaguje na kritiku J. Čížinského (2.20.) ohledně toho, že návrh na zavedení mimořádných pracovních víz neprošel připomínkovým řízením. J. Hamáček poukazuje na to, že žádný z členů vlády neměl k novele připomínky, což podle něj může být považováno za absolvování meziresortního řízení.

- 2.24. J. Čížinský (KDU-ČSL)

Reaguje na argumentaci poslance Kotena (2.21.). J. Čížinský poukazuje, že v rámci pozměňujícího návrhu R. Kotena se jedná o zrušení soudního přezkumu, který nemá nic společného s terorismem. Podle autora nejčastěji odvolání k soudům se používá v otázkách sloučení rodin.

- 2.25. R. Koteň (SPD)

Reaguje na kritiku J. Čížinského. Dle názoru poslance jeho pozměňovací návrh se týká právě teroristů, nikoliv slušných migrantů. Argumentuje to tím, že v rámci soudních odvolání tajné služby nemohou uvádět své zdroje, což umožňuje teroristům zneužívat odvolací proceduru k tomu, aby zůstali v ČR.

2. čtení na 26. schůzi

- 2.26. F. Kopřiva (Piráti)

Předkládá dva nové pozměňovací návrhy. První má technický charakter a upravuje způsoby, jakými migrant může prokázat dostatek finančních prostředků pro pobyt. Druhý návrh je reakcí na návrh poslance Kotena na zrušení soudního přezkumu, které F. Kopřiva hodnotí jako protiústavní a odporující mezinárodním závazkům ČR. Také poslanec poukazuje, že naprostá většina migrantů, využívajících soudní přezkum, nemá nic společného s prací tajných služeb, proto je podle něj argument poslance Kotena z projevů 2.25. nelogický.

- 2.27. L. Volný (SPD)

Hlavní téma projevu – nebezpečí migrace a rozvolňování migrační legislativy. V souvislosti s tím autor uvádí příklady různých evropských zemí, kde liberální migrační politika podle něj se selhala:

„Protože potom se dostaneme do situace, v jaké jsou v Německu, ve Francii, v Anglii, v Holandsku, v Itálii, že člověk, který se k nám dostane, nebude prakticky vypověditelný nebo navratitelný, protože lidé jako pan Kopřiva nebo pan Hamáček mu poskytnou veškerou možnou právní ochranu k tomu, aby tady prostě zůstali na věky věků.“

Také autor pracuje s koncepty islamizace a afrikanizace Evropy, které podle něj prosazuje nebezpečná evropská legislativa a některé české politici. Zároveň dává problematiku projednávání novely do souvislosti s tzv. „migrační krizí“:

„Dostali jsme se tak daleko jako v Itálii, kde člověka, který spoluzachránil s panem Orbánem Evropu tím, že uzavřel italské přístavy a zabránil vlně dalších uprchlíků, lidé, jako je pan Kopřiva nebo pan Hamáček, kriminalizují.“

- 2.28. R. Koten (SPD)

Reaguje na kritiku poslance Kopřivy (2.26.) a předpokládá, že tyto návrhy mu připravily neziskové organizace, které se snaží zničit to, čeho dosáhla vláda v minulém období. Podle autora jsou pozměňovací návrhy v pořádku, dokud ústavní soud nerozhodne jinak.

- 2.29. J. Hamáček (ČSSD)

Reaguje na projev poslance Volného (2.27.) a požaduje omluvu za pasáž o tom, že někoho kriminalizuje.

- 2.30. F. Kopřiva (Piráti)

Reaguje na projev R. Kotena (2.28.). Považuje za lež výrok, že návrhy Pirátské strany byly připravené NGO, avšak zdůrazňuje, že strana se aktivně konzultuje s akademickou a neziskovou sférou.

- 2.31. J. Lipavský (Piráti)

Krátce poukazuje na protiústavnost návrhu poslance Kotena.

- 2.32. Z. Ondráček (KSČM)

Kritický reaguje na poznámky členů Pirátské strany a zdůrazňuje, že 2. čtení slouží pro načtení pozměňovacích návrhů, které odsouhlasily jednotlivé výbory. Podle autora by přesvědčování oponentů mělo probíhat ve 3. čtení.

- 2.33. L. Volný (SPD)

Hlavní témata projevů – nebezpečí migrace a NGO působících proti zájmům ČR. Poslanec poukazuje, že lidé jako F. Kopřiva a J. Hamáček se za podpory NGO snaží vytvořit v ČR systém, který znemožní státu provádět efektivní návratovou politiku:

„Protože právě s podporou těch neziskových organizací, se kterými Piráti, jak pan Kopřiva říkal, tak hrdě a rádi spolupracují, vytvářejí lidé, jako jste vy, po celé Evropě systém, kdy s právní pomocí ... tady zůstávají v Evropě ne tisíce, ne desetitisíce, ale minimálně statisíce lidí, možná už i miliony, které tady v Evropě prostě nemají být.“

V souvislosti s tím hodnotí dosavadní migrační legislativu jako neodpovídající aktuální situaci: *“Je načase zahájit veřejnou diskusi o tom, že bychom měli změnit zákony, které toto (migraci) uvažují.“*

Samotnou migraci vnímá jako velice nebezpečný jev a spojuje její regulaci přímo s obranou národních zájmů (dokonce připouští i změnu ústavy):

„V rámci obrany naší vlasti, v rámci obrany našich národních zájmů možná přijde jednou čas na to, abychom se dohodli na změnách Ústavy tak, abychom se nestali Afrikou nebo Blízkým východem.“

- 2.34. R. Koten (SPD)

Komentuje debatu předchozích mluvčích a charakterizuje poslance hájící liberální přístup k migraci jako obránce zájmů občanů jiných zemí, zatímco sám autor hájí zájmy českých občanů.

- 2.35. J. Holík (SPD)

Podporuje výrok poslance Kotena. Dle jeho názoru v PS by se měly hájit zájmy českých občanů, ne migrantů.

- 2.36. J. Lipavský (Piráti)

Zdůrazňuje, že také hájí zájmy českých občanů a hodnotí poznámku poslance Ondráčka (2.32.) jako nerelevantní.

- 2.37. D. Feri (TOP 09)

Hlavní téma – ústavní rovina pozměňovacích návrhů. Poslanec souhlasí s kolegy z SPD, že v PS by se měly hájit zájmy českých občanů, jenom poukazuje, že:

„V zájmu českých občanů je také to, abychom přijímali legislativu, která nebude smetena Ústavním soudem“

V souvislosti s tím následně žádá navrhovatele o doložení stanovisek odborníků na ústavní právo ve 3. čtení.

- 2.38. J. Bžoch (ANO)

Reaguje na projev poslance Volného (2.33.). Podle autora je „nesmysl“ tvrdit, že vláda se snaží zabránit tvorbě efektivní návratové politiky. Zároveň ale se pohybuje v rámci předpokladů o tom, že přísná migrační politika, resp. vysoká míra regulace v této oblasti je nutná.

- 2.39. F. Kopřiva (Piráti)

Podporuje kolegu Feriho a žádá poslance Kotena o stanovisko odborníků, potvrzující, že jeho návrh není protiústavní. Autor zdůrazňuje, že hájení zájmů občanů je důležité, ale patří tam také dodržování ústavy.

- 2.40. J. Černochová (ODS)

Nabízí oddělené hlasování o návrhu poslance Kotena na zrušení soudního přezkumu. Autorka hodnotí obvinění vůči vládě nebo Ministerstvu vnitra jako nespravedlivé a poukazuje, že této instituce efektivně hájí zájmy českých občanů. Argumentuje to tím, že současná novela je hodně restriktivní, tudíž pracuje s názorem, že přísnější migrační politika odpovídá zájmům státu a jeho občanů:

„A ten zákon naopak zpřísňuje podmínky, a víte to všichni, tak tady nepředvádějte tohle divadlo“

- 2.41. J. Bartošek (KDU-ČSL)

Podporuje argumentaci J. Černochové a pracuje se stejným systémem významů. Následně se věnuje tématu důležitosti dodržování ústavy a tomu, že návrh poslance Kotena je zjevně protiústavní.

- 2.42. L. Volný (SPD)

Reaguje na kritiku ze strany předchozích poslanců a poukazuje, že nekritizoval vládu jako celek, ale pouze ministra vnitra a premiéra:

„Nicméně byl to ministr této vlády a byl to i premiér této vlády, který schválil globální pakt o uprchlictví, čímž otevřel zadní vrátka statisícům a možná milionům nelegálních imigrantů, kteří budou lhát o své skutečné situaci“

Zde autor také pracuje s tvrzením, že migranti jsou náchylné k tomu, aby oklamávali státní instituce a zůstávali v nelegálním postavení, což odpovídá tvrzení o náchylnosti migrantů k různým formám kriminality, které se již objevovalo v několika projevech:

„Vlády jednotlivých národních států uplácejí nelegální imigranty, aby vůbec nasedli do toho letadla s poměrně značnou hotovostí, se kterou se vrátí do země původu, tam ji použijí na nějaké soukromé účely, a za rok je tady máte zase, aby dostali další balík“

Také autor kritizuje současnou migrační politiku jako neefektivní a poukazuje, že snaha o zpřísnování ze strany vlády je falešná, jelikož nebude zajištěná fyzická kontrola na hranicích a příchozí budou díky podpoře NGO nenavratitelné.

- 2.43. V. Klaus (ODS)

Hodnotí průběh dosavadní debaty. Dle názoru autora její podstatou je to, že někteří poslanci se identifikují primárně jako Evropané, zatímco jiní primárně jako Češi.

- 2.44. R. Kóten (SPD)

Zdůrazňuje, že posoudit ústavnost jeho návrhů může pouze Ústavní soud, a že mu osobně se nejeví jako protiústavní.

- 2.45. Z. Ondráček (KSCM)

Identická poznámka jako v projevu 2.32.

- 2.46. J. Lipavský (Piráti)

Poukazuje, že poslanec Klaus je také Evropan.

- 2.47. R. Onderka (ČSSD)

Reaguje na projev 2.43. a připomíná V. Klausovi, že v sále jsou nejen Češi, ale i Morávci, které jsou zároveň také Evropani.

- 2.48. J. Bartošek (KDU-ČSL)

Hlavním tématem je protiústavnost návrhu R. Kótena na zrušení soudního přezkumu. Autor cituje negativní stanovisko Ministerstva vnitra k tomuto návrhu a charakterizuje jeho předkládání jako zatěžování Ústavního soudu.

- 2.49. F. Kopřiva (Piráti)

Hlavním tématem je protiústavnost návrhu R. Kótena na zrušení soudního přezkumu. Na rozdíl od předchozích mluvčích, F. Kopřiva zdůrazňuje problém omezení práv migrujících osob. Poslanec zastává názor, že určitý balík základních práv, zajištěný ústavou, musí mít jak Češi, tak i migranti:

„A je mi jedno, jestli se v tom ocitne cizinec, který je podezřelý z kriminality, nebo pokud to bude občan České republiky s čistým trestním rejstříkem. Jde zkrátka o nějaký princip odvolatelnosti“

- 2.50. R. Kóten (SPD)

Znovu zdůrazňuje, že návrh není protiústavní dokud nebyl takhle označen Ústavním soudem. Hlavním tématem projevu je nebezpečí migraci a náchylnost migrantů ke kriminalitě, jakožto důvody ospravedlňující přijetí novely. Autor pracuje s tvrzením, že liberální migrační politika vytváří podmínky pro to, aby migranti začali páchat trestnou činnost a teroristické útoky:

„Bezpečnostní složky našeho státu potřebují mít nástroj, aby to nedopadalo jako v Německu, že se tam uplácí nelegální migranti, aby opustili stát, a pak se druhou stranou zase opět vrátili pro tučné sociální dávky a aby tam páchali trestnou činnost, popřípadě teroristické útoky“

Na výše zmíněnou argumentaci logicky se navazuje tvrzení o nedostatečné efektivitě aktuální migrační legislativy:

„Prostě bezpečnostním složkám státu to (nástroj na vrácení do země původu) chybí.“

- 2.51. L. Volný (SPD)

Hlavní tématem projevu je totalitní povaha EU. Autor charakterizuje Unii jako „kafkovský svět“ bezmocných, kde vzniku totalitního vládnutí aktivně napomáhají Pirátská strana a NGO: „Nad všemi členskými státy Evropské unie, díky technologickým vymoženostem, které již dnes testuje Čína na svých občanech, tady bude vybudovaná taková totalita, že i díky činnosti strany pirátské s podporou neziskových organizací...“

- 2.52. V. Klaus (ODS)

Reaguje na projev 2.46. a podtrhuje, že je „Čech, žijící na kontinentě Evropa“.

- 2.53. J. Bartošek (KDU-ČSL)

Reaguje na projev 2.50. a tvrdí, že návrh R. Kotena je protiústavní, protože byl takhle označen Ministerstvem vnitra. Následně reaguje na projev 2.52. a ptá poslance Volného v jakém světě by chtěl žít, pokud tak negativně hodnotí evropský projekt.

- 2.54. J. Hamáček (ČSSD)

Hlavní tématem je dezinformační povaha vystoupení poslanců z SPD. J. Hamáček charakterizuje jako nelogický příklad L. Volného ohledně migrantů, zneužívajících návratovou podporu (2.42.). V souvislosti s tím podtrhuje rizika, kterými trpí uprchlíci na své cestě do Evropy. Následně poslanec kritizuje přehnané obavy z teroristických útoků, které zazněli v projevu R. Kotena (2.50.) a zdůrazňuje, že poslední teroristický útok v ČR spáchal Čech a člen SPD.

- 2.55. J. Levová (SPD)

Reaguje na opakující se tvrzení F. Kopřivy o tom, že návrh je protiústavní. Uvádí příklad pražské Kliniky a zdůrazňuje, že zastupitelé Pirátů obhajovali ji i přes to, že došlo k porušení ústavního práva na vlastnictví. Následně reaguje na projevy poslance Bartoška, které považuje za ukázkou hostility.

- 2.56. R. Fiala (SPD)

Podporuje návrh R. Kotena. Podle autora pouze Ústavní soud může posoudit ústavnost návrhu. Rozhodnutí Ministerstva vnitra podle něj není relevantní, jelikož tam pracují lidé, angažovaní v neziskových a nadnárodních organizacích:

„Vy to dáte právníkům Ministerstva vnitra, kteří na polovinu ještě pracují pro různé neziskovky, nadnárodní, a ti řeknou, že je to blbost, a vy tady budete argumentovat tím, že je to blbost. To je přece nesmysl!“

- 2.57. R. Koten (SPD)

Znovu opakuje tvrzení, že návrh není protiústavní dokud ho takhle neoznačí Ústavní soud.

- 2.58. L. Volný (SPD)

Hlavní tématem projevu jsou rizika, spojené s migrací a členstvím v EU. Poslanec charakterizuje EU jako obchod se smrtí, podporující nelegální migraci:

„Nepodporujte afrikanizaci, islamizaci České republiky a nepodporujte vlastizrádnou tendenci Evropské unie!“

Také reaguje na projev J. Hamáčka (2.54.) a tvrdí, že český terorista vznikl jako reakce na aktuální situaci, kdy nelegální migrace je podporována, nikoliv omezována. Samotnou migraci znovu spojuje s teroristickými útoky a trestnými činy:

„To vy jste jej vytvořili! A já vás žádám, abyste s tím přestali! Abyste přestali děsit občany České republiky tou vizí, že by tady jednoho dne mohli žít pod hrozbou útoku kyselinou, pobodáním nožem, znásilňováním, vražděním a teroristických útoků!“

- 2.59. P. Dolínek (ČSSD)

Uvádí několik poznámek k vystoupením předchozích poslanců. Zprvčé poukazuje, že vnímá NGO pozitivně, jelikož jsou to lidé, kteří ve volném čase pracují na veřejně prospěšných věcích. Pak zdůrazňuje svoje pozitivní vnímání EU. Na konci přichází s kritikou poslanců SPD kvůli populismu a dezinformacím.

- 2.60. M. Peksa (Piráti)

Děkuje V. Klausovi za to, že označil ho za Evropana (2.43.).

- 2.61. L. Španěl (SPD)

Podtrhuje, že obavy z teroristických útoků nejsou populistické, ale oprávněné.

- 2.62. J. Chvojka (ČSSD)

Věnuje se kritice výroku L. Volného o tom, že první český terorista je důsledkem vládní politiky. J. Chvojka prosazuje názor, že teroristické útoky jsou výsledkem působení SPD a jejich dezinformačních kampaní.

- 2.63. P. Růžička (TOP 09)

Omlouvá se, že v rámci výboru pro bezpečnost hlasoval pro návrh R. Kotena na zrušení soudního přezkumu. Ve světle informací, které zazněly během jednání, považuje návrh za protiústavní.

- 2.64. J. Birke (ČSSD)

Kritizuje chování L. Volného, který vykřikoval z lavice „pojd' ven“. Považuje to za neakceptovatelné v rámci jednání PS.

- 2.65. – 2.86.

V rámci těchto projevů probíhá zuřivá debata ohledně poslaneckých hodnot a akceptovatelnosti určitých způsobů chování na půdě PS, vyvolaná výrokiem poslance Volného. Tato debata vůbec se nedotýká migrační problematiky, proto bude vynechána z analýzy.

- 2.87. T. Okamura (SPD)

Naprostou většinu projevu tvoří kritika poslanců a politických stran, které v průběhu diskuze kritizovali SPD. Z hlediska diskurzu o migraci významnou roli hraje pouze pasáž, věnující se NGO, které autor charakterizuje jako „parazitické“. Poukazuje, že dostávají obrovské množství peněz, které by bylo lepší investovat do českých občanů, nikoliv do integrace migrantů:

„A my říkáme, my za SPD nechceme, aby se tunelovaly takto veřejné peníze, tunelovaly v uvozovkách, tunelovaly veřejné peníze ve prospěch sluníčkářských neziskovek a nějakých cizinců.“

- 2.88. I. Bartoš (Piráti)

Reaguje na kritiku NGO ze strany T. Okamury. Dle názor I. Bartoše práce neziskovek, zejména těch integračních je potřebná a zároveň efektivní z hlediska útraty peněz. V souvislosti s tím také poukazuje na nepřiměřeně vysoké platy poslanců.

- 2.89. – 2.101.

Zde pokračuje diskuze na stejné témata jako v projevech 2.65.–2.86. Žádné zmínky o migraci.

- 2.102. L. Volný (SPD)

Většinu projevu se věnuje reakci na kritiku ze strany jiných poslanců, avšak zde se objevují také určité významy související s migrací. Autor poukazuje, že strana nemá problém s mezikulturním dialogem, pouze s multikulturalismem. V souvislosti s tím podtrhuje, že předseda SPD má japonsko-korejsko-moravský původ, asistentka jednoho z poslanců – arabský a jeden ze zastupitelů – romský. Používá to jako argument na podporu tvrzení, že SPD není xenofobní strana a pouze prosazuje, aby migranti dodržovali zákony.

- 2.103. L. Šafránková (SPD)
Reaguje na kritiku jiných poslanců na adresu SPD.
- 2.104. J. Černochová (ODS)
Kritizuje L. Volného a žádá o dvouhodinovou přestávku.

2. čtení na 26. schůzi

- 2.105. J. Hamáček (ČSSD)
Prezentuje pozměňovací návrh, ve kterém se jedná o zrychlení procesu vyhoštění cizinců, páchajících trestní činností nebo představujících bezpečnostní hrozbu. Autor podtrhuje, že odmítá protiústavní návrhy omezující soudní přezkum, proto nabízí pouze vyloučit odvolací řízení uvnitř MVČR v případě výše zmíněných nebezpečných skupin.
- 2.106. J. Bžoch (ANO)
Přihlašuje se ke svým pozměňovacím návrhům, které již představil v obecné rozpravě.
- 2.107. F. Kopřiva (Piráti)
Přihlašuje se ke svým pozměňovacím návrhům, které již představil v obecné rozpravě.
- 2.108. A. Gajdůšková (ČSSD)
Přihlašuje se ke svým pozměňovacím návrhům, které již představil v obecné rozpravě.
- 2.109. P. Pustějovský (ANO)
Přihlašuje se ke svému pozměňovacímu návrhu a krátce ho prezentuje. Jedná se o to, aby zaměstnavatelem držitelů mimořádného pracovního víza byli pouze účastníci vládou schválených programů. Podle autora to pomůže odstranit nekalou soutěž na trhu práce, kdy zaměstnavatel zajistí migrantů pobyt, ale ten po příchodu odchází k jinému zaměstnavateli.
- 2.110. V. Rakušan (STAN)
Přihlašuje se ke svému pozměňovacímu návrhu a krátce ho prezentuje. Jedná se o zrušení institutu mimořádného pracovního víza, který zavádí vláda. Autor charakterizuje ho jako „překonaný instrument“.
- 2.111. J. Hamáček (ČSSD)
Přihlašuje se ke svému pozměňovacímu návrhu, který již představil v obecné rozpravě.
- 2.112. M. Kolovratník (ANO)
Přihlašuje se ke svému pozměňovacímu návrhu, ve kterém se jedná o zavedení povinnosti zaměstnavatelů hlásit změny, týkající se migrantů, na Úřad práce ČR.

3. čtení na 27. schůzi

- 2.113. J. Hamáček (ČSSD)
Obsah projevů je identický projevům 2.1. a 2.13.
- 2.114. R. Holomčík (Piráti)
Komentuje debatu, která se odehrála na minulé schůzi.
- 2.115. L. Španěl (SPD)
Reaguje na komentář R. Holomčíka.
- 2.116. Z. Ondráček (KSČM)
Upozorňuje na nutnost přijetí pozměňovacích návrhů, které budou označeny v rámci hlasování jako A4–A7. Jedná se o zavedení povinnosti poskytovatelů ubytování přes internet vést evidenci ubytovaných osob. V souvislosti s tím poukazuje, že stanovisko MVČR k těmto bodům se změnilo od pozitivního na neutrální, což se zdá poslancovi podezřelé.
- 2.117. A. Gajdůšková (ČSSD)
Žádá o podporu pozměňovacích návrhů, které budou uvedeny jako body F1–F4. Jedná se o drobné změny v zákoně o zaměstnanosti, který je souvisejícím zákonem (změny se netýkají migrace).
- 2.118. J. Bartošek (KDU-ČSL)
Podporuje poslankyni Gajdůškovou a navrhuje hlasovat o bodech I1–I8 zvlášť, nikoliv en bloc.
- 2.119. J. Hamáček (ČSSD)
Reaguje na projev poslance Ondráčka. Souhlasí s jeho záměrem, ale kritizuje způsob realizací.
- 2.120. Z. Ondráček (KSČM)
Kritizuje projev poslance Hamáčka (2.119.) a předpokládá, že „se nechal koupit“.
- 2.121. L. Luzar (KSČM)
Kritizuje projev poslance Hamáčka (2.119.).
- 2.122. P. Plzák (ANO)
Kritizuje projev poslance Hamáčka (2.119.).
- 2.123. J. Hamáček (ČSSD)
Reaguje na kritiku předchozích poslanců.
- 2.124. Z. Ondráček (KSČM)
Kritizuje projev poslance Hamáčka (2.123.).
- 2.125. R. Vích (SPD)

Navrhuje průběh hlasování o jednotlivých bodech novely na základě stanoviska garančního výboru (výbor pro bezpečnost).

- Hlasování

- Pozměňovací návrhy J. Černochové (A1 – A3) – zrušení dozoru státního zastupitelství při výkonu zajištění cizince a při poskytování ubytování cizince (přijat – pro 114, proti 58).
- Pozměňovací návrhy Z. Ondráčka (A4 – A7) – zavádění povinnosti vlastníka internetových zprostředkovatelských služeb pro ubytování cizinců a soukromí oznamovat na ředitelství Služby cizinecké policie informace o ubytovaných osobách (nepřijat – pro 33, proti 77).
- Pozměňovací návrhy Z. Ondráčka (A8 – A9) – zavádění pokuty za opakované nesplnění povinnosti cizince pobývat na území ČR jen s platným oprávněním k pobytu (přijat – pro 116, proti 15).
- Pozměňovací návrhy R. Kotena (A10 – A13) – vyjmutí rozhodnutí o správním vyhoštění cizince ze soudního přezkumu (nepřijat – pro 31, proti 117).
- Pozměňovací návrhy J. Bžocha (B1 – B4) – drobné úpravy ustanovení o mimořádném pracovním vízu, možnost prominutí adaptačně-integračního kurzů, rozšíření konceptu zákonného zástupce (přijat – pro 151, proti 0).
- Pozměňovací návrhy Hospodářského výboru (C1 – C2) – možnost zrazení „testu trhu práce“, umožnění přístupu PČR do informačního systému práce a sociálních věcí (přijat – pro 174, proti 0).
- Pozměňující návrh F. Kopřivy (E2) – usnadnění prokazování dostatku finančních prostředků pro zahraniční studenty (nepřijat – pro 41, proti 91).
- Pozměňovací návrhy A. Gajdůškové (F1 – F4) – zvýšení plateb státu za zaměstnání postižených osob (nepřijat – pro 59, proti 32).
- Pozměňovací návrhy P. Pustějovského (G1 – G4)
 - G1 – zaměstnavateli držitelů mimořádného pracovního víza mohou být jen účastníci vládou schválených programů (přijat – pro 136, proti 15).
 - G2 – zavedení povinnosti při vyzvednutí zaměstnanecké karty doložit potvrzení o zaměstnání u konkrétního zaměstnavatele (přijat – pro 135, proti 26).
 - G3 – u změny zaměstnání už nebude vyžadován souhlas Ministerstva vnitra, ale cizinec jen ohlásí změnu zaměstnavatele 30 dní předem. Měnit zaměstnavatele by mohl až po šesti měsících (přijat – pro 129, proti 24).

- G4 – průkaz o povolení k pobytu už nebude obsahovat adresu cizince (přijat – 142, proti – 19).
- Pozměňovací návrhy V. Rakušana (H1 – H2) – zrušení mimořádného pracovního víza, resp. zrušení veškerých omezení, které obsahuje (nepřijat – pro 36, proti 131).
- Pozměňovací návrhy J. Hamáčka (I1 – I8).
 - I1 – změna důvodů ke zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu cizince ze čtyř odsouzení na tři a více odsouzení pro úmyslný trestný čin (přijat – pro 174, proti 1).
 - I2 – MVČR bude moci zrušit povolení k trvalému pobytu, pokud byl cizinec odsouzen k nepodmíněnému trestu za spáchání úmyslného trestného čin (přijat – pro 175, proti 0).
 - I3 – V některých případech už nebude nutné, aby policie vyžádala stanovisko Ministerstva vnitra k vyhoštění na hraničním přechodu (přijat 139, proti 25).
 - I4 – změny zhoršující možnosti postupu cizince v rámci správního řízení, které by např. oddálilo zrušení platnosti jeho povolení k pobytu (přijat – pro 175, proti – 0).
 - I5 – náprava technických chyb v návrhu novely (přijat – pro 174, proti 0).
 - I6 – odstraňuje možnost průtahů řízení ze strany cizince při různých typech řízení směřujících ke zrušení jeho pobytu (přijat – pro 166, proti 0).
 - I7 – vrácení cizince. Zužují se důvody, proč by to nešlo, jen na riziko mučení nebo podrobování nelidskému zacházení nebo trestu. Je to trochu obdobné dosavadní úpravě, ale vylučuje to další možné budoucí mezinárodní závazky ČR (přijď – pro 138, proti 21).
 - I8 – Obsahem tohoto pozměňovacího návrhu je lhůta, která se pro možnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti o azyl pro její zjevnou nedůvodnost prodlužuje z 30 dnů na 90 dnů (přijat – pro 170, proti 0).
- Pozměňovací návrhy M. Kolovratníka (J1 – J2) – informační povinnost zaměstnavatele – hned v den nástupu cizince musí zaměstnavatel informovat krajskou pobočku Úřadu práce a do 10 dnů po ukončení práce takového zaměstnance. Dále je obsahem, že při vysílání zaměstnanců do České republiky z ciziny má informační povinnosti plnit vysílající zaměstnavatel (přijat – pro 135, proti 15).
- Hlasování o finálním znění zákona – přijat (pro 129, proti 20).

2.2 Interpretace

Tento krok bude se věnovat především intertextuální rovině diskurzu a pokusí se o odhalení produkčních a interpretačních struktur působících v jeho rámci. Klíčovou roli zde bude hrát analýza intertextuálních předpokladů, se kterými pracují producenti.

Deskripce ukázala, že určité lokální významy a témata, která jsou spojena s migrační problematikou, mají tendenci se opakovat v průběhu analyzovaných jednání, což svědčí o tom, že reprezentují nějaký druh sdílené znalosti. V souvislosti s tím je potřeba zdůraznit, že jen málo aktérů ve svých projevech používalo faktickou argumentaci. Naprostá většina naopak pracovala se svými tvrzeními jako s něčím pochopitelným a nevyžadujícím dodatečné vysvětlení, což odpovídá definici předpokladu dle Van Dijka. Nalezené předpoklady jsou zobrazené v následující tabulce, která je k dispozici v seznamu příloh jako Příloha č. 2 „Seznam předpokladů“.

Příloha č. 2: Seznam předpokladů

Předpoklad	Aktéry	Politické strany
1. Migrace je nebezpečná	M. Chovanec (1.1., 1.3., 1.11., 1.37), P. Plzák (1.6.), V. Klučka (1.8., 1.27.), B. Chalupa (1.16.), Z. Soukup (1.19.), .), Z. Ondráček (1.34.), J. Lorencová (1.35.) R. Koten (2.21., 2.50.), L. Volný (2.33., 2.42., 2.58.) 9 poslanců	2x ČSSD, 4x ANO, 1x KSČM, 2x SPD
1.1. Migranti náchylní ke kriminalitě	M. Chovanec (1.1., 1.11., 1.37.), P. Plzák (1.6.), Z. Soukup, (1.19.), Z. Ondráček (1.34.) R. Koten (2.21., 2.50.), L. Volný (2.42., 2.58.) 6 poslanců	1x ČSSD, 2x ANO, 1x KSČM, 2x SPD
2. Obavy z migrace jsou přehnané	J. Zlatuška (1.13., 1.18.), H. Langšádlová (1.32.) M. Benda (2.4.), J. Hamáček (2.54.) 4 poslanci	1x ČSSD, 1x ANO, 2x TOP 09

<p>3. Migrační politika ČR musí být přísná</p>	<p>V. Klučka (1.8., 1.27.), M. Chovanec (1.11., 1.37.), Z. Bebarová Rujbrová (1.12.), H. Válková (1.14), Z. Soukup, (1.19.), M. Němcová (1.28.), J. Lorencová (1.35.), M. Kalousek (1.38.)</p> <p>J. Hamáček (2.1., 2.8., 2.13., 2.113.), R. Vích (2.14.), R. Koten (2.21., 2.50.), L. Volný (2.27., 2.33., 2.42., 2.58.), J. Bžoch (2.38.), J. Černochová (2.40.) Z. Ondráček (2.116.)</p> <p>15 poslanců</p>	<p>3x ČSSD, 4x ANO, 2x ODS, 1x TOP 09, 2x KSČM, 3x SPD</p>
<p>3.1. Současná migrační politika je dostatečně přísná</p>	<p>Z. Bebarová Rujbrová (1.12.), H. Válková (1.14.)</p> <p>2 poslanci</p>	<p>1x ANO, 1x KSČM</p>
<p>3.2. Současná migrační politika není dostatečně přísná</p>	<p>M. Chovanec (1.11., 1.37.), V. Klučka (1.8., 1.27.), Z. Soukup, (1.19.), M. Němcová (1.28.), J. Lorencová (1.35.), M. Kalousek (1.38.)</p> <p>J. Hamáček (2.1., 2.8., 2.13.), R. Vích (2.14.), R. Koten (2.21., 2.50.), L. Volný (2.27., 2.33., 2.42., 2.58.), J. Bžoch (2.38.), J. Černochová (2.40.), Z. Ondráček (2.116.)</p> <p>13 poslanců</p>	<p>3x ČSSD, 3x ANO, 2x ODS, 1x TOP 09, 1x KSČM, 3x SPD</p>
<p>4. Zrušení soudního přezkumu v rámci řízení o pobytu je protiústavní</p>	<p>Z. Bebarová Rujbrová (1.12), H. Válková (1.14.), Z. Soukup, (1.19.), M. Plíšek (1.24.), M. Kalousek (1.29.), I. Gabal (1.31.), H. Langšádlová (1.32.)</p> <p>J. Čížinský (2.20.), F. Kopřiva (2.26., 2.49.), J. Lipavský (2.31.), J. Bartošek (2.41., 2.48., 2.53.), P. Růžička (2.63.), J. Hamáček (2.105.)</p> <p>13 poslanců</p>	<p>1x ČSSD, 2x ANO, 4x TOP 09, 3x KDU-ČSL, 1x KSČM, 2x Piráti</p>
<p>5. Zrušení soudního přezkumu v rámci řízení o pobytu je nutné, resp. není protiústavní</p>	<p>M. Chovanec (1.11., 1.37.), V. Klučka (1.27.)</p> <p>R. Koten (2.25., 2.28., 2.44., 2.50., 2.57.), R. Fiala (2.56.)</p> <p>4 poslanci</p>	<p>2x ČSSD, 2x SPD</p>
<p>6. Omezení lidských práv ve vztahu k migrantům nese rizika</p>	<p>J. Zlatuška (1.13.)</p> <p>F. Kopřiva (2.49.)</p> <p>2 poslanci</p>	<p>1x ANO, 1x Piráti</p>

7. Důvodem k obnovení migrační politiky je tzv. migrační krize	B. Chalupa (1.16.), M. Němcová (1.28.), L. Volný (2.27.) 3 poslance	1x ANO, 1x ODS, 1x SPD
8. Důvodem k obnovení migrační politiky je implementace evropské legislativy	M. Chovanec (1.1., 1.3., 1.11.), Z. Berbarová Rujbrová (1.2.) J. Hamáček (2.1., 2.13., 2.113.) 3 poslanci	2x ČSSD, 1x KSČM
9. Důvodem k obnovení migrační politiky je ekonomická situace	Z. Soukup (1.19.) J. Hamáček (2.1., 2.12., 2.13., 2.113.), J. Bžoch (2.17.) 3 poslanci	1x ČSSD, 2x ANO
10. Zpřísnění migrační politiky negativně ovlivní pracovní trh	H. Válková (1.14.), J. Zlatuška (1.13., 1.18.), H. Langšádlová (1.32.) 3 poslanci	2x ANO, 1x TOP 09
11. Povinné adaptačně-integrační kurzy jsou potřebné	J. Hamáček (2.1., 2.8., 2.13., 2.113.), V. Rakušan (2.3.), O. Veselý (2.5.) 3 poslanci	2x ČSSD, 1x STAN
12. Povinné adaptačně-integrační kurzy jsou zbytečné	M. Benda (2.4., 2.10.), V. Klaus (2.7.) 2 poslanci	2x ODS
13. Zlepšení podmínek pro studenty a výzkumné pracovníky je potřebné	V. Rakušan (2.3.), A. Gajdušková (2.19.) 2 poslanci	1x ČSSD, 1x STAN
14. Kulturní odlišnost migrantů může vyvolávat problémy	M. Benda (2.4.), O. Veselý (2.5.) 2 poslanci	1x ČSSD, 1x ODS
15. EU, resp. evropská legislativa je proti národním zájmům	V. Klaus (2.11.), L. Volný (2.27., 2.51., 2.58.) 2 poslanci	1x ODS, 1x SPD
16. Činnost NGO je pozitivní	P. Dolínek (2.59.), I. Bartoš (2.88.) 2 poslanci	1x ČSSD, 1x Piráti
17. Činnost NGO je negativní	R. Koten (2.28.), L. Volný (2.33., 2.42., 2.51.), R. Fiala (2.56.), T. Okamura (2.87.) 4 poslanci	4x SPD

18. Dichotomie my/oni – čeští občané jsou důležitější, než migranti	B. Chalupa (1.16.) R. Koten (2.34.), J. Holík (2.35.), T. Okamura (2.87.) 4 poslanci	1x ANO, 3x SPD
---	--	----------------

První skupina předpokladů (č. 1 a 2) odkazuje k základnímu rámci vnímání migrační problematiky, kde pohled na migraci jakožto rizikový fenomén je jednoznačně dominantní. S tím pak těsně souvisí populární předpoklad o náchylnosti migrantů ke kriminalitě, který nejde úplně oddělit od toho prvního, jelikož aktéři, mluvící o přestupcích migrantů, automaticky odkazují k tomu, že migrace nese určité nebezpečí. Je pozoruhodné, že M. Chovanec byl jediným zastáncem těchto předpokladů, který používal faktickou argumentaci a snažil se odkazovat k reálným údajům potvrzujícím jeho pozici. Zbytek aktérů nijak neospravedlňoval, že migranti jsou nebezpečnější nebo náchylnější ke kriminalitě než čeští občané, což svědčí o ideologické podstatě tvrzení.

Na předpoklad o tom, že migrace je nebezpečná, logicky se navazuje pozitivní přístup k přísné migrační politice (č. 3), která je vnímána jako způsob kontroly a regulace schopný eliminovat rizika migrace. Tento předpoklad avšak má v projevech aktérů dvě různé podoby. Menší část poslanců předpokládá, že stávající migrační politika ČR je dostatečně přísná (č. 3.1), zatímco větší část zastává názor, že legislativa vyžaduje další zpřísnování v zájmu státní bezpečnosti (č. 3.2).

Polaritu v názorech poslanců na migrační legislativu také velice dobře odráží opozice předpokladů věnujících se zrušení soudního přezkumu v rámci pobytového řízení (č. 4 a 5). Tato otázka tvořila důležitý cleavage v průběhu obou analyzovaných jednání a naprostá většina poslanců byla proti zrušení přezkumu. Avšak je nutné zmínit, že aktéři obhajovali tuto pozici zejména z důvodu obav, že podobný precedent umožní porušení práv českých občanů a bude odporovat mezinárodním závazkům ČR. Otázka rizik, spojených s porušením základních práv migrantů, byla mnohem méně populární. Jelikož se neobjevovala v souvislosti s debatou o ústavnosti zrušení soudního přezkumu, je představena jako samostatný předpoklad č. 6.

Další skupina odkazuje k aspektům, které producenti nejčastěji charakterizovali jako důvody přijetí novely (č. 7, 8 a 9). Zde není zahrnutá bezpečnostní dimenze, jelikož patří do první dvojice předpokladů. Všechny aspekty v rámci této skupiny mají stejnou frekvenci a patří k méně populárním. Předpoklad č. 7 zahrnuje aktéry, kteří používali situaci kolem tzv. „migrační krize“ jako ospravedlnění přijetí nových opatření. Zde se narážíme na zjevnou nekonzistenci, jelikož zákon č. 222/2017 Sb. se vůbec netýkal azylové problematiky a zákon č. 176/2019 Sb. ji upravoval ve velice omezené míře. Cílem obou novel, což avizovali i sami poslanci, byla především regulární a neregulární migrace,

nikoliv uprechlictví. Následující předpoklad č. 8 odkazuje k EU jakožto k hlavnímu zdroji úprav migrační legislativy. Je potřeba říct, že tento předpoklad nezahrnuje kritiku EU, ale pouze odkazy na ní jako na tvůrce nové legislativy (negativní vztah některých poslanců k EU reflektuje předpoklad č. 15). V některých projevech pracujících s předpokladem č. 8 poslanci přesně rozdělují transpoziční a netranspoziční části novely, zatímco jiní používají předpoklad jako způsob převedení odpovědnosti za nové opatření na nadnárodního aktéra. Poslední předpoklad ze skupiny odkazuje k ekonomické rovině a považuje ekonomickou situaci za základ, na kterém by měla být budována migrační politika státu.

Následující předpoklad o negativním vlivu zpřísnění na pracovní trh (č. 10) určitým způsobem navazuje na předpoklad o přehnanosti obav z migrace. Svědčí o tom nejen jejich význam odkazující k pozitivním aspektům migraci, ale zároveň to, že se objevují společně v projevech různých aktérů (1.13., 1.18., 1.32.).

Další dvojice předpokladů se věnuje otázce povinných integračních kurzů (č. 11 a 12), jejichž zavedení bylo součástí zákona č. 176/2019 Sb. S malou převahou tady vítězí názor, že zavedení kurzů je dobrým nápadem, avšak je potřeba zdůraznit, že kritici nezpochybovali kurzy jako takové, ale spíše poukazovali na nedostatky jejich současné realizace.

Několik následujících předpokladů patří mezi méně frekventovanější (č. 13, 14 a 15). Jedná se o předpoklad, že zlepšení podmínek pro studenty a výzkumné pracovníky v rámci zákona č. 176/2019 Sb. je pozitivním krokem. Pak se jednalo o předpoklad, že problémy spojené s migrací mohou být vyvolané výraznou kulturní odlišností migrantů. Nakonec se objevil názor, že EU nebo evropská legislativa ohrožuje národní zájmy. Poslední tvrzení často se navazuje na předpoklad č. 3 – skrze působení EU se vysvětluje neschopnost ČR přijmout vlastní a efektivní migrační legislativu.

Další opozice předpokladů odráží vztah producentů k neziskovým organizacím (č. 16, 17). Z hlediska frekvencí vítězí předpoklad o jejich negativním vlivu, avšak je nutné zdůraznit, že je to konzistentní pozice poslanců z SPD, zatímco opoziční předpoklad zastávají poslanci z odlišných politických stran. Tudíž větší frekvence prvního předpokladu v této situaci nemusí znamenat, že je populárnější napříč politickým spektrem.

Poslední předpoklad sdružuje projevy ve kterých autoři pracovali s různými formami tvrzení, že čeští občané mají přednost před migranty (č. 18). Tento předpoklad odkazuje k napětí mezi skupinami a dává je do protikladu, což je formou klasické dichotomie my vs. oni. Tato dichotomie má zřejmě ideologickou povahu, jelikož vychází ze sdílených intertextuálních znalostí aktérů o vlastní národní identitě.

V rámci vybraného vzorku k nejvíce frekventovaným patří předpoklady č. 1 a 3. Z hlediska počtu aktérů jsou mnohonásobně populárnější než jiné a díky své těsné souvislosti vytvářejí určité bezpečnostní paradigma, ve kterém se pohybuje většina poslanců. Jediným populárním předpokladem, nezapadajícím do tohoto rámce, je předpoklad č. 4 o protiústavnosti zrušení soudní kontroly.

Z hlediska stranické příslušnosti zastánců jednotlivých předpokladů je pozoruhodné, že ve většině případů je smíšená. Pouze předpoklady č. 17 a 18 se vyznačují tím, že absolutní většina jejich zastánců pochází z jedné politické strany. Zde je potřeba zdůraznit, že v obou případech se jedná o SPD, což se může vysvětlovat tím, že je to jediná strana, která si může dovolit použití poměrně marginálních předpokladů zpochybňujících rámec politického systému.

2.3 Explanace

Tato kapitola bude se věnovat především ideologickým aspektům diskurzu. V rámci 3. kroku se výzkum pokusí o přiřazení jednotlivých předpokladů objevených a analyzovaných v rámci předchozích kroků, až ke konkrétním ideologiím, neboli diskurzivním postojům. Základní dichotomii zde bude tvořit rozdělení na liberální a restriktivní přístup odpovídající dosavadním analýzám české migrační politiky. Zároveň bude v rámci této kapitoly provedena jednoduchá komparace diskurzivních typů za účelem zjištění jejich popularity napříč výzkumným vzorkem, což následně umožní mluvit o dominanci určitého diskurzivního postoje v průběhu tvorby migračních politik.

V následující tabulce jsou nalezené předpoklady přiřazeny k jednotlivým diskurzivním postojům odrážejícím restriktivní a liberální směry v české migrační politice. Do tabulky nebyly zahrnuty předpoklady 3.1., 8., 9., 11., 12., 13. a 14., jelikož jejich ideologická podstata je těžce odhalitelná a nemohou být jednoduše klasifikované v rámci dichotomie liberální vs. restriktivní.

Příloha č. 3: Přiřazení předpokladů k diskurzivním postojům

Restriktivní diskurzivní postoj	Liberální diskurzivní postoj
1. Migrace je nebezpečná	6. Omezení práv migrantů není pozitivní
1.1. Migranti jsou náchylní ke kriminalitě	2. Obavy z migrace jsou přehnané
7. Důvodem k obnovení migrační politiky je tzv. migrační krize	10. Zpřísnění migrační politiky negativně ovlivní pracovní trh
17. Činnost NGO je negativní	4. Zrušení soudního přezkumu v rámci řízení o pobytu je protiústavní
15. EU, resp. evropská legislativa je proti národním zájmům	16. Činnost NGO je pozitivní
3.2. Současná migrační politika není dostatečně přísná	
5. Zrušení soudního přezkumu v rámci řízení o pobytu je nutné, resp. není protiústavní	
18. Dichotomie my/oni – čeští občané jsou důležitější, než migranti	

Na začátku se zaměřím na předpoklady, které mohou být charakterizované jako restriktivní. Pro ně je charakteristické, že kladou velký důraz na kontrolní funkci migrační politiky. Samotná migrace je vnímaná především jako hrozba. Proto v rámci restriktivních předpokladů efektivní migrační politika je často spojovaná s otázkou přežití státu (1.27., 2.21., 2.27., 2.33., 2.50., 2.58.).

- Předpoklad č. 1 odráží základní argumentaci restriktivního postoje o nebezpečí migrace, na kterou se navazují další předpoklady.
- Předpoklady č. 1.1 a 7 odkazují ke hlavním důvodům toho, proč je migrace nebezpečná a proč musí proběhnout další zpřísnění migrační legislativy.
- Předpoklady č. 17 a 15 popisují EU a NGO jako nadnárodní agenty překážející efektivní realizaci migrační politiky ČR. Tyto aktéři podporují migraci, ale migrace musí být především kontrolována, nikoliv podporována.
- Předpoklady č. 3.2 a 5 odkazují ke zpřísnování migrační politiky jakožto způsobu eliminovat nebezpečí, plynoucí z migraci. Předpoklad č. 3.2. má abstraktní formu, zatímco předpoklad 5 nabízí konkrétní opatření.
- Předpoklad č. 18 ospravedlňuje restriktivní migrační politiku jakožto fungující v zájmu českých občanů, kteří mají přednost před zájmy migrantů.

Nyní se zaměřím na předpoklady, které je možné označit jako liberální. Pro všechny z nich je příznačné, že odkazují k prospěšným aspektům migrace (zejména v ekonomické rovině) a určitým demokratickým hodnotám determinujícím základní práva jednotlivců, které by měly zůstat stejné bez ohledu na původ.

- Předpoklad č. 6 odkazuje k jedné ze základních myšlenek liberálního postoje o rovnosti práv jednotlivců.
- Předpoklad č. 2 obsahuje kritiku restriktivního přístupu jakožto populistického a spočívajícího se na fiktivních hrozbách.
- Předpoklad č. 10 vychází z hodnocení migrace jako pozitivní ekonomické síly schopné napravit problémy domácího pracovního trhu.
- Předpoklad č. 4 odkazuje k demokratickým hodnotám, ústavě a z ní vyplývajícím právům jakožto zakladu moderní společnosti, který nesmí být zpochybněn.
- Předpoklad č. 16 charakterizuje NGO jako důležitý a nutný element společnosti, který se snaží o integraci migrantů a dodržení jejich práv, nikoliv o rozložení státního systému.

Důležitým aspektem, ukazujícím na to, že předpoklady odpovídají konzistentním diskurzivním postojům, je jejich vzájemná souvislost. Dá se říct, že předpoklady tvoří určité narativy nebo ideologie snažící se o konzistentní vysvětlení migrační problematiky a poskytující určitý návod, jak by se s ní mělo pracovat. V případě restriktivního postoje je základem předpoklad o nebezpečí migrace, který je obvykle podmíněn předpokladem o vyšší kriminalitě migrantů nebo tzv. „migrační krizi“. Na to navazují předpoklady o NGO a EU jakožto destruktivních nadnárodních/nestátních aktérech

podporujících nebezpečnou migraci. Východiskem z této situace se stávají předpoklady o zpřísnění migrační politiky a ústavnosti zrušení soudní kontroly. Jako ospravedlnění těchto opatření je pak často používaná dichotomie my/oni.

Stejným způsobem je možné uspořádat předpoklady liberálního postoje. Základem je předpoklad o tom, že omezení lidských práv ve vztahu k migrantům nese určité rizika, což se ospravedlňuje skrze předpoklady o negativních ekonomických důsledcích restriktivní migrační politiky a protiústavnosti zrušení soudního přezkumu. Předpoklad o přehnanosti obav z migrace reaguje na argumenty restriktivního postoje a snaží se o zpochybnění jeho klíčové myšlenky.

Důležitou funkcí ideologií dle názoru T. Van Dijka je legitimace, která se projevuje jak v sociální, tak i v právní rovině (Van Dijk, 1998, s. 255–257). Analyzované diskurzivní postoje plní tuto funkci. Restriktivní postoj se snaží o legitimaci přísného postupu vůči migrantům, které jsou vnímané jako hrozba, zatímco liberální prosazuje legitimaci migrantů jako plnoprávní součásti společnosti. Tomu pak odpovídá i podoba jednotlivých legislativních opatření prosazovaných poslanci.

V následující tabulce jsou zobrazeno jednotliví aktéři spolu se zaměřením použitých předpokladů a odhadem jejich diskurzivního postoje. Nejsou zahrnuti pouze poslanci, které se vyhnuli použití jak restriktivních, tak liberálních předpokladů.

Příloha č. 4: Diskurzivní postoje aktérů podle použitých předpokladů

Aktér	Předpoklady		Diskurzivní postoj
	Restriktivní	Liberální	
M. Chovanec (ČSSD)	3	0	restriktivní
P. Plzák (ANO)	1	0	x
V. Klučka (ČSSD)	3	0	restriktivní
B. Chalupa (ANO)	3	0	restriktivní
Z. Soukup (ANO)	2	1	volí předpoklady situačně
Z. Ondráček (KSČM)	2	0	restriktivní
J. Lorencová (ANO)	2	0	restriktivní
R. Koten (SPD)	5	0	restriktivní
L. Volný (SPD)	5	0	restriktivní
J. Zlatuška (ANO)	0	3	liberální
H. Langšádlová (TOP 09)	0	3	liberální

M. Benda (ODS)	0	1	x
J. Hamáček (ČSSD)	1	2	volí předpoklady situačně
Z. Bebarová Rujbrová (KSČM)	0	1	x
H. Válková (ANO)	0	2	liberální
M. Němcová (ODS)	2	0	restriktivní
M. Kalousek (TOP 09)	1	1	volí předpoklady situačně
R. Vích (SPD)	1	0	x
J. Bžoch (ANO)	1	0	x
J. Černochová (ANO)	1	0	x
M. Plíšek (TOP 09)	0	1	x
I. Gabal (KDU-ČSL)	0	1	x
J. Čížinský (KDU-ČSL)	0	1	x
F. Kopřiva (Piráti)	0	2	liberální
J. Lipavský (Piráti)	0	1	x
J. Bartošek (KDU-ČSL)	0	1	x
P. Růžička (TOP 09)	0	1	x
R. Fiala (SPD)	2	0	restriktivní
V. Klaus (ODS)	1	0	x
P. Dolínek (ČSSD)	0	1	x
I. Bartoš (Piráti)	0	1	x
L. Holík (SPD)	1	0	x
T. Okamura (SPD)	2	0	restriktivní

Někteří aktéři v průběhu jednání používali pouze jeden „postojový“ předpoklad nebo předpoklady patřící různým postojům. V tomto případě není možné mluvit o určení diskurzivního postoje, jelikož se může jednat pouze o situační reakci aktérů na konkrétní otázky.

Avšak 14 z 65 aktérů nejen použili dva a více předpokladů patřících jednomu postoji, ale zároveň se vyhnuli použití žádných předpokladů z opozičního postoje. Podobné chování svědčí o tom, že ve svých výpovědích dodržují určitý intertextuální rámec limitující jejich projevy. V případě této

práce se jedná o zaměření na restriktivní nebo liberální migrační politiku jakožto „správný“ směr vývoje migrační legislativy.

Z 14 výše zmíněných aktérů 10 používalo pouze předpoklady restriktivního postoje. Opoziční skupina je podstatně menší a je tvořena pouze čtyřmi aktéry. Společně s větší frekvencí restriktivních předpokladů jako takových to svědčí o dominantním postavení restriktivního směru v poslaneckých debatách o české migrační politice.

Výsledky také ukazují, že stranická příslušnost nehraje určující roli v chování poslanců. Některé strany (ČSSD, KSČM, KDU-ČSL, TOP 09) zahrnují jak zastánce určitého postoje, tak i aktéry, kteří volí předpoklady situačně, nebo aktéry, u kterých zatím není možné určit postoj s dostatečnou přesností. V rámci jiných dokonce dokážou koexistovat aktéři s protichůdnými diskurzivními postoji (ANO – 2 restriktivní a 2 liberální poslanci). Pouze dvě politické strany striktně používají předpoklady jednoho postoje – jedná se o Pirátskou stranu, jejíž poslanci ani jednou nepoužili restriktivní předpoklady, a SPD, která zcela se vyhýbá použití těch liberálních.

Závěr

Hlavním závěrem výzkumu je potvrzení hypotézy o přítomnosti v diskurzu PS PČR konzistentních diskurzivních postojů spojených s migrací a migrační politikou státu. Identifikace těchto postojů proběhla pouze u malého počtu poslanců (14 z 65), kteří byli ve svých výpovědích dostatečně konzistentní. Avšak zde je potřeba zdůraznit, že podstatná skupina poslanců, která používala pouze jeden předpoklad z restriktivního nebo liberálního postoje, a zároveň nepoužívala žádné opoziční předpoklady, může být také přiřazena k jednotlivým diskurzivním postojům při rozšíření vzorku. Otevírá to prostor pro možné pokračování výzkumu a zpřesnění získaných dat, jelikož v této práci byl diskurz analyzován pouze v rámci debat o dvou zákonech. Hrají klíčovou roli pro pobyt cizinců, avšak migrační problematika se promítá do širokého množství dalších zákonů. Konkrétní podoba těchto zákonů pak může výrazně ovlivnit analyzované názorové spektrum.

Samotný politický diskurz o migraci a migrační politice na půdě PS PČR je možné charakterizovat jako spíše restriktivní. Tento závěr se zakládá jak na dominanci restriktivního diskurzivního postoje (10 poslanců vs. 4 u liberálního postoje), tak i na vyšší frekvenci restriktivních předpokladů jako takových – všichni předpoklady s nadprůměrnou frekvencí za výjimkou předpokladu č. 4 jsou restriktivní.

Výzkum přinesl také několik zajímavých zjištění, které neodpovídají mé původní představě o stavu poslanecké debaty na vybrané téma. Když jsem koncipoval tento výzkum, vycházel jsem z toho, že 7. období PS¹⁸ bude pracovat s více restriktivním diskurzem, jelikož poslanci museli reagovat na události, spojené s tzv. „migrační krizí“. Oproti tomu od diskurzu 8. období¹⁹ jsem čekal liberálnější podobu vzhledem k nárůstu zastoupení Pirátů, které aktivně spolupracují s NGO, zabývajícími se migrační problematikou. Oproti tomu 3 ze 4 poslanců, jejichž postoj byl charakterizován jako liberální, vystupovali v rámci 7. období²⁰. V rámci 8. období konsistentně liberální postoj zastával pouze poslanec Kopřiva i přesto, že liberální předpoklady jako takové se objevili až u 5 poslanců.

Tento výzkum není možné považovat za komplexní analýzu českého parlamentního diskurzu o migraci. Vyloučení Senátu vzhledem k jeho omezeným pravomocím bylo docela logickým krokem, ale vyloučení poslaneckých výborů je mnohem problematičtější. J. Bureš poukazuje, že ve výborech se odehrává významná část zákonodárského procesu (Bureš, 2012, s. 472), Situace, kde ve výboru dominují zastánci jednoho diskurzivního postoje, může ovlivnit podobu projednávaných zákonů,

¹⁸ 2013–2017, 222/2017 Sb.

¹⁹ 2017 – současnost, 176/2019 Sb.

²⁰ Je započítána i poslankyně Langšádlová, jelikož její projev v 8. období neměl žádný vztah k migrační problematice.

a tudíž i obsah analyzovaných jednání PS. Právě proto zahrnutí do analýzy usnesení jednotlivých výborů může výrazně přispět ke zvýšení validity dosažených závěrů. Další cestou může být již zmíněná výše rozšíření výzkumného vzorku.

Na závěr bude vhodné říct, že dominance restriktivní rétoriky byla do jisté míry očekávatelná, avšak snížení počtu poslanců konzistentně obhajujících liberální přístup je dle mého názoru docela nebezpečnou tendencí, zejména v kontextu aktuálních událostí, které by teoreticky měly přispívat k posílení liberálního diskurzivního postoje. Samozřejmě toto zjištění může být důsledkem omezeného počtu zkoumaných aktérů a textů, avšak pokud by se to potvrdilo na širším vzorku, mělo by získat širší vědeckou pozornost jakožto významný aspekt v rámci formování aktuální české politiky, jelikož restriktivní a liberální postoje vůči migraci jsou těsně propojeny s dalšími diskurzivními postoji, o čemž svědčí například debaty poslanců o užitečnosti evropské legislativy nebo přínosu NGO.

Seznam použitých zdrojů

Primární

Statistická zpráva o mezinárodní ochraně - prosinec 2016 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2017 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/migrace/docDetail.aspx?docid=21979264&doctype=ART>

19. *schůze PS PČR: bod 23* [online]. Praha: Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna, 2018 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/bqbs/b19802301.htm>

24. *schůze PS PČR: bod 11* [online]. Praha: Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna, 2018 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/bqbs/b15801101.htm>

26. *schůze PS PČR: bod 11* [online]. Praha: Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna, 2019a [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/bqbs/b29101101.htm>

26. *schůze PS PČR: bod 11* [online]. Praha: Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna, 2019b [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/bqbs/b34701101.htm>

27. *schůze PS PČR: bod 102* [online]. Praha: Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna, 2019 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/bqbs/b19010201.htm>

54. *schůze PS PČR: bod 39* [online]. Praha: Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna, 2017 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/054schuz/bqbs/b06203901.htm>

55. *schůze PS PČR: bod 295* [online]. Praha: Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna, 2017 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/bqbs/b06529501.htm>

56. *schůze PS PČR: bod 243* [online]. Praha: Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna, 2017 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/bqbs/b12824301.htm>

Sekundární

HELENA, Bauerová. Migration Policy of the V4 in the Context of Migration Crisis. *Politics in Central Europe* [online]. 2018, **14**(2), 99-120 [cit. 2021-5-2]. ISSN 18013422. Dostupné z: doi:10.2478/pce-2018-0011

BUREŠ, Jan. *Česká demokracie po roce 1989: institucionální základy českého politického systému / Jan Bureš, Jakub Charvát, Petr Just, Martin Štefek*. 2012. ISBN 9788024742830.

CAMERON, Deborah. *Working with written discourse / Deborah Cameron and Ivan Panovic*. 2014. ISBN 9781446267226.

CERQUEIROVÁ, Andrea. Novela zákona o pobytu cizinců přináší plno otázníků. *Migraceonline: E-knihovna* [online]. Praha: Multikulturní centrum Praha, 2019, 2019 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/novela-zakona-o-pobytu-cizincu-prinasi-plno-otazniku>

DRBOHLAV, Dušan. *Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme? / Dušan Drbohlav a kol.* 2010. ISBN 9788074190391.

GRZNÁR, Miroslav, Petra BERÁNKOVÁ, Lucie ČERNÁ a Tomáš SAMEC. Politická kultura v narativěch: kulturní repertoáry vztahování se k současné politice. *AntropoWebzin* [online]. 2014, **10**(3-4), 139-150 [cit. 2021-5-2]. ISSN 18018807.

JUREČKOVÁ, Adéla. Cizinecký zákon: Bezpečnější Česko? Spíš facka lidským právům a brzda integrace. *Migraceonline: E-knihovna* [online]. Praha: Multikulturní centrum Praha, 2017, 2017 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/cizinecky-zakon-bezpecnejsi-cesko-spis-facka-lidskym-pravum-a-brzda-integrace>

HÁJEK, Martin. Narativní analýza v sociologickém výzkumu: přístupy a jednotící rámeček. *Sociologický časopis* [online]. 2012 [cit. 2021-5-2].

KOVALEV, Ilia. *Problematika ekonomické migrace v kontextu aktuálního českého politického diskurzu*. Praha, 2021. 47 s. Bakalářská práce (Bc.). Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra politologie. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Hana Votradovcová.

KRALER, Albert. The legal status of immigrants and their access to nationality. BAUBÖCK, Rainer. *Migration and Citizenship: Legal Status, Rights and Political Participation*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2006, s. 33-66. ISBN 978 90 5356 888 0.

FREIDINGEROVÁ, Tereza a Pavel ČIŽINSKÝ. Dvacet let české migrační politiky: liberální, restriktivní, anebo ještě jiná? *Geografie: Sborník CGS*. Praha: Česká geografická společnost, 2011, 2011, **116**(4), 497-517. Dostupné také z:

https://www.researchgate.net/publication/248386598_Dvacet_let_ceske_migracni_politiky_liberalni_restriktivni_anebo_jeste_jina

FAIRCLOUGH, Norman. *Language and power / Norman Fairclough*. 2015. ISBN 9781138790964.

FOUCAULT, M. Orders of discourse. *Social Science Information* [online]. 1971, **10**(2), 7 - 30 [cit. 2021-5-2]. ISSN 14617412. Dostupné z: doi:10.1177/053901847101000201

TABOSA, Clarissa. Constructing Foreign Policy vis-à-vis the Migration Crisis: The Czech and Slovak Cases. *Mezinárodní vztahy* [online]. 2020, **55**(2), 5-23 [cit. 2021-5-2]. ISSN 03231844.

Tisková zpráva: poslanecký přílepek protiústavně omezuje práva cizinců [online]. Praha: Multikulturní centrum Praha, 2017 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z:

<http://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/poslanecky-prilepek-protiustavneomezuje-prava-cizincu>

TITSCHER, Stefan, Michael MEYER, Ruth WODAK a Eva VETTER. *Methods of text and discourse analysis / Stefan Titscher ... [et al.] ; transl. by Bryan Jenner*. 2000. ISBN 0761964835.

TITSCHER, Stefan, Michael MEYER, Ruth WODAK a Eva VETTER, 2003. *Methods of Text and Discourse Analysis*. SAGE.

VAN DIJK, Teun A. What is Political Discourse Analysis? *Belgian Journal of Linguistics* [online]. 1997, **11**(1), 11-52 [cit. 2021-5-2]. ISSN 07745141. Dostupné z: doi:10.1075/bjl.11.03dij

VAN DIJK, Teun A. van. *Ideology [electronic resource]: a multidisciplinary approach / Teun A. van Dijk*. 1998. ISBN 9781446217856.

VAN DIJK, Teun A. EDITORIAL: Critical Discourse Analysis and Conversation Analysis. *Discourse* [online]. 1999, **10**(4), 459 [cit. 2021-5-2]. ISSN 09579265.

VAN DIJK, Teun A. Discourse and Migration. *Qualitative Research in European Migration Studies* [online]. 2018, , 227-245 [cit. 2021-5-2]. ISBN 3319768611. ISSN 23644095. Dostupné z: doi:10.1007/978-3-319-76861-8_13

VÁVROVÁ, Terezie. Různé války v evropském veřejném prostoru || Different wars in the European public space. *Historie - Otázky - Problémy* [online]. 2018, **10**(1), 60-72 [cit. 2021-5-2]. ISSN 18041132.

Teze Diplomové práce

Táto diplomová práce se zabývá analýzou politického diskurzu o migraci na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu České Republiky. Dolní komora byla zvolena zdrojem dat pro analýzu především z důvodu své dominantní roli v legislativním procesu, která umožňuje poslancům nejen diskutovat o migrační problematice, ale také přímo ovlivňovat podobu zákonných norem, významně zasahujících do životů migrantů bez českého občanství. V českém vědeckém prostředí je poměrně rozšířená klasifikace vývoje migrační politiky, zakládající se na střídání restriktivních a liberálních období, proto práce bude vycházet z hypotézy o existenci dvou diskurzivních postojů, odpovídajících výše zmíněným směrům migrační politiky a snažících se o jejich prosazování na půdě PS PČR.

V rámci teoretické části jsou popsány možné přístupy k analýze vybraného tématu, kde většina pozornosti je věnována CDA, jakožto základu výzkumné metody. Zde je také popsán kontext zkoumaného diskurzu a výběr vzorku, který zahrnuje všechny debaty o migračních zákonech na půdě PS PČR od r. 2017 do současnosti.

Pak následuje empirická část, která se skládá ze tří kroků. Deskripce se zabývá analýzou vybraných textů za účelem odhalení klíčových témat a významů v rámci jednotlivých projevů. Interpretace se zaměřuje na intertextuální aspekty, objevené v rámci deskripce – analyzuje sdílené předpoklady aktérů a jejich frekvenci. V rámci explanaci probíhá přiřazení předpokladů k jednotlivým směrům migrační politiky a následný pokus o určení diskurzivních postojů aktérů.

Výsledky výzkumu ukazují, že ve vybraném vzorku jsou více populární předpoklady, ospravedlňující restriktivní migrační politiku. Také je možné mluvit o přítomnosti diskurzivních postojů, jelikož přibližně 20% poslanců byly konzistentní ve své rétorice a používali pouze restriktivní nebo pouze liberální předpoklady. V závěru jsou představené možné směry pokračování výzkumu diskurzivních postojů na půdě PS PČR, které by mohli pomoci zvýšit validitu dosažených výsledků.

Master's Thesis Summary

This Master's Thesis focuses on the analysis of the political discourse on migration in the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic. The lower house was chosen as a source of data for analysis mainly due to its dominant role in the legislative process. It allows MPs not only to discuss migration issues, but also to directly influence the real form of legal norms significantly affecting the lives of migrants without Czech citizenship. In the Czech scientific environment is relatively popular the classification of migration policy, based on the alternation of restrictive and liberal periods. Therefore this Thesis will be based on the hypothesis of the existence of two discourse attitudes, corresponding to the above directions of migration policy and seeking to promote them in the Chamber of Deputies.

The theoretical part describes possible approaches to the analysis of a selected topic, where most of the attention is paid to the CDA, as the basis of the research methodology. This part also describes the context of the researched discourse and the selection of the sample. It includes all debates on migration laws in the Chamber of Deputies from 2017 to the present.

Then follows the empirical part, which consists of three steps. The description deals with the analysis of selected texts in order to reveal key topics and meanings within individual speeches. The interpretation focuses on intertextual aspects, discovered within the description - it analyzes the shared assumptions of the actors and their frequency. In the explanation, the assumptions are assigned to the directions of migration policy (restrictive or liberal). This is followed by an attempt to determine the discourse attitudes of the actors.

The results of the research show that in the selected samples there are significantly more popular assumptions, which can be characterized as restrictive. It is also possible to speak of the presence of discursive attitudes, as approximately 20% of MPs were consistent in their rhetoric and used only restrictive or only liberal assumptions. In the conclusion, possible directions of continuing the research of discourse attitudes on the soil of the Chamber of Deputies are presented, which could help increase the validity of the achieved results.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Průvodce projevy (tabulka)

222/2017 Sb. (sněmovní tisk 990)	
1.1. M. Chovanec	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/054schuz/s054062.htm#r1
1.2. Z. Bebarová Rujbrová	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/054schuz/s054062.htm#r3
1.3. M. Chovanec	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/s055065.htm#r4
1.4. V. Klučka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/s055065.htm#r6
1.5. L. Hovorka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/s055065.htm#r8
1.6. P. Plzák	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/s055066.htm#r2
1.7. L. Hovorka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/s055066.htm#r4
1.8. V. Klučka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/s055066.htm#r6
1.9. L. Hovorka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/s055067.htm#r2
1.10. V. Klučka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/055schuz/s055067.htm#r4
1.11. M. Chovanec	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056128.htm#r8
1.12. Z. Bebarová Rujbrová	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056128.htm#r10
1.13. J. Zlatuška	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056128.htm#r12
1.14. H. Válková	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056129.htm#r2
1.15. J. Černochová	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056129.htm#r4
1.16. B. Chalupa	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056129.htm#r8
1.17. J. Hájek	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056129.htm#r10
1.18. J. Zlatuška	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056129.htm#r12
1.19. Z. Soukup	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056130.htm#r1
1.20. Z. Stajnura	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056130.htm#r3
1.21. M. Janulík	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056130.htm#r5
1.22. J. Černochová	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056130.htm#r7
1.23. M. Černochoch	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056130.htm#r9
1.24. M. Plíšek	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056130.htm#r11

1.25. D. Korte	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056131.htm#r1
1.26. J. Chvojka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056131.htm#r3
1.27. V. Klučka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056131.htm#r5
1.28. M. Němcová	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056132.htm#r2
1.29. M. Kalousek	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056132.htm#r4
1.30. V. Klučka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056132.htm#r6
1.31. I. Gabal	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056133.htm#r2
1.32. H. Langšádlová	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056133.htm#r4
1.33. B. Chalupa	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056133.htm#r6
1.34. Z. Ondráček	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056133.htm#r8
1.35. J. Lorencová	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056133.htm#r10
1.36. L. Hovorka	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056133.htm#r12
1.37. M. Chovanec	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056134.htm#r2
1.38. M. Kalousek	https://www.psp.cz/eknih/2013ps/stenprot/056schuz/s056137.htm#r6
176/2019 Sb. (sněmovní tisk 203)	
2.1. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019198.htm#r6
2.2. R. Vích	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019199.htm#r3
2.3. V. Rakušan	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019199.htm#r5
2.4. M. Benda	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019199.htm#r7
2.5. O. Veselý	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019200.htm#r1
2.6. M. Benda	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019200.htm#r3
2.7. V. Klaus	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019200.htm#r5
2.8. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019200.htm#r7
2.9. O. Profant	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019200.htm#r9
2.10. M. Benda	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019200.htm#r11
2.11. V. Klaus	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019200.htm#r13
2.12. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/019schuz/s019200.htm#r15
2.13. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024158.htm#r1

2.14. R. Vích	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024158.htm#r3
2.15. V. Rakušan	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024158.htm#r5
2.16. P. Pustějovský	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024158.htm#r7
2.17. J. Bžoch	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024159.htm#r2
2.18. F. Kopřiva	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024159.htm#r4
2.19. A. Gajdušková	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024160.htm#r2
2.20. J. Čížinský	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024160.htm#r4
2.21. R. Koten	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024160.htm#r6
2.22. F. Kopřiva	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024160.htm#r8
2.23. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024161.htm#r2
2.24. J. Čížinský	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024161.htm#r4
2.25. R. Koten	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/024schuz/s024161.htm#r6
2.26. F. Kopřiva	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026291.htm#r10
2.27. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026292.htm#r3
2.28. R. Koten	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026292.htm#r5
2.29. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026292.htm#r7
2.30. F. Kopřiva	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026292.htm#r9
2.31. J. Lipavský	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026292.htm#r11
2.32. Z. Ondráček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026292.htm#r13
2.33. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026292.htm#r15
2.34. R. Koten	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026293.htm#r2
2.35. J. Holík	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026293.htm#r4
2.36. J. Lipavský	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026293.htm#r6
2.37. D. Feri	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026293.htm#r8
2.38. J. Bžoch	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026293.htm#r10
2.39. F. Kopřiva	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026293.htm#r12
2.40. J. Černochová	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026293.htm#r14
2.41. J. Bartošek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026293.htm#r16
2.42. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026294.htm#r1

2.43. V. Klaus	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026294.htm#r3
2.44. R. Koten	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026294.htm#r5
2.45. Z. Ondráček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026294.htm#r7
2.46. J. Lipavský	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026294.htm#r9
2.47. R. Onderka	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026294.htm#r11
2.48. J. Bartošek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026294.htm#r13
2.49. F. Kopřiva	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026294.htm#r15
2.50. R. Koten	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026295.htm#r2
2.51. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026295.htm#r4
2.52. V. Klaus	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026295.htm#r6
2.53. J. Bartošek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026295.htm#r8
2.54. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026295.htm#r10
2.55. J. Levová	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026296.htm#r2
2.56. R. Fiala	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026296.htm#r4
2.57. R. Koten	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026296.htm#r6
2.58. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026296.htm#r8
2.59. P. Dolínek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026296.htm#r10
2.60. M. Peksa	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026296.htm#r12
2.61. L. Španěl	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026296.htm#r14
2.62. J. Chvojka	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026297.htm#r1
2.63. P. Růžička	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026297.htm#r3
2.64. J. Birke	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026297.htm#r5
2.65. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026297.htm#r7
2.66. J. Holík	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026297.htm#r11
2.67. O. Veselý	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026298.htm#r1
2.68. H. Langšádlová	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026298.htm#r3
2.69. M. Výborný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026298.htm#r5
2.70. P. Žáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026298.htm#r7
2.71. J. Bartošek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026298.htm#r9

2.72. M. Pekarová Adamová	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026298.htm#r11
2.73. V. Klaus	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026298.htm#r13
2.74. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026299.htm#r1
2.75. V. Rakušan	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026299.htm#r3
2.76. K. Maříková	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026299.htm#r5
2.77. J. Birke	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026299.htm#r7
2.78. M. Pekarová Adamová	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026299.htm#r9
2.79. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026300.htm#r2
2.80. M. Jurečka	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026300.htm#r4
2.81. V. Pikal	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026300.htm#r6
2.82. M. Jurečka	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026301.htm#r1
2.83. K. Maříková	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026301.htm#r3
2.84. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026301.htm#r5
2.85. V. Pikal	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026301.htm#r7
2.86. J. Bartošek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026301.htm#r9
2.87. T. Okamura	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026301.htm#r11
2.88. I. Bartoš	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026303.htm#r2
2.89. J. Bartošek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026303.htm#r4
2.90. R. Onderka	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026304.htm#r2
2.91. M. Výborný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026304.htm#r4
2.92. V. Válek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026304.htm#r6
2.93. M. Peksa	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026304.htm#r8
2.94. O. Benešík	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026304.htm#r10
2.95. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026304.htm#r12
2.96. R. Fiala	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026304.htm#r14
2.97. I. Bartoš	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026305.htm#r2
2.98. Z. Majerová Zahradníková	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026305.htm#r4

2.99. O. Benešík	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026305.htm#r6
2.100. M. Jurečka	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026305.htm#r8
2.101. J. Bartošek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026305.htm#r10
2.102. L. Volný	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026305.htm#r12
2.103. L. Šafránková	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026305.htm#r14
2.104. J. Černochová	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026305.htm#r16
2.105. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026347.htm#r14
2.106. J. Bžoch	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026348.htm#r2
2.107. F. Kopřiva	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026348.htm#r4
2.108. A. Gajdůšková	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026348.htm#r6
2.109. P. Pustějovský	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026348.htm#r8
2.110. V. Rakušan	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026348.htm#r10
2.111. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026348.htm#r12
2.112. M. Kolovratník	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/026schuz/s026348.htm#r14
2.113. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027190.htm#r1
2.114. R. Holomčík	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027190.htm#r3
2.115. L. Španěl	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027190.htm#r5
2.116. Z. Ondráček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027190.htm#r7
2.117. A. Gajdůšková	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027191.htm#r2
2.118. J. Bartošek	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027191.htm#r4
2.119. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027191.htm#r6
2.120. Z. Ondráček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027191.htm#r8
2.121. L. Luzar	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027191.htm#r10
2.122. P. Plzák	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027192.htm#r2
2.123. J. Hamáček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027192.htm#r4
2.124. Z. Ondráček	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027192.htm#r6
2.125. R. Vích	https://www.psp.cz/eknih/2017ps/stenprot/027schuz/s027192.htm#r8

Příloha č. 2: Seznam předpokladů (tabulka)

Předpoklad	Aktéry	Politické strany
19. Migrace je nebezpečná	<p>M. Chovanec (1.1., 1.3., 1.11., 1.37), P. Plzák (1.6.), V. Klučka (1.8., 1.27.), B. Chalupa (1.16.), Z. Soukup (1.19.), .), Z. Ondráček (1.34.), J. Lorencová (1.35.)</p> <p>R. Koten (2.21., 2.50.), L. Volný (2.33., 2.42., 2.58.)</p> <p>9 poslanců</p>	2x ČSSD, 4x ANO, 1x KSČM, 2x SPD
19.1. Migranti jsou náchylní ke kriminalitě	<p>M. Chovanec (1.1., 1.11., 1.37.), P. Plzák (1.6.), Z. Soukup, (1.19.), Z. Ondráček (1.34.)</p> <p>R. Koten (2.21., 2.50.), L. Volný (2.42., 2.58.)</p> <p>6 poslanců</p>	1x ČSSD, 2x ANO, 1x KSČM, 2x SPD
20. Obavy z migrace jsou přehnané	<p>J. Zlatuška (1.13., 1.18.), H. Langšádlová (1.32.)</p> <p>M. Benda (2.4.), J. Hamáček (2.54.)</p> <p>4 poslanci</p>	1x ČSSD, 1x ANO, 2x TOP 09
21. Migrační politika ČR musí být přísná	<p>V. Klučka (1.8., 1.27.), M. Chovanec (1.11., 1.37.), Z. Bebarová Rujbrová (1.12.), H. Válková (1.14), Z. Soukup, (1.19.), M. Němcová (1.28.), J. Lorencová (1.35.), M. Kalousek (1.38.)</p> <p>J. Hamáček (2.1., 2.8., 2.13., 2.113.), R. Vích (2.14.), R. Koten (2.21., 2.50.), L. Volný (2.27., 2.33., 2.42., 2.58.), J. Bžoch (2.38.), J. Černochová (2.40.) Z. Ondráček (2.116.)</p> <p>15 poslanců</p>	3x ČSSD, 4x ANO, 2x ODS, 1x TOP 09, 2x KSČM, 3x SPD
21.1. Současná migrační politika je dostatečně přísná	<p>Z. Bebarová Rujbrová (1.12.), H. Válková (1.14.)</p> <p>2 poslanci</p>	1x ANO, 1x KSČM

<p>21.2. Současná migrační politika není dostatečně přísná</p>	<p>M. Chovanec (1.11., 1.37.), V. Klučka (1.8., 1.27.), Z. Soukup, (1.19.), M. Němcová (1.28.), J. Lorencová (1.35.), M. Kalousek (1.38.)</p> <p>J. Hamáček (2.1., 2.8., 2.13.), R. Vích (2.14.), R. Koten (2.21., 2.50.), L. Volný (2.27., 2.33., 2.42., 2.58.), J. Bžoch (2.38.), J. Černochová (2.40.), Z. Ondráček (2.116.)</p> <p>13 poslanců</p>	<p>3x ČSSD, 3x ANO, 2x ODS, 1x TOP 09, 1x KSČM, 3x SPD</p>
<p>22. Zrušení soudního přezkumu v rámci řízení o pobytu je protiústavní</p>	<p>Z. Bebarová Rujbrová (1.12), H. Válková (1.14.), Z. Soukup, (1.19.), M. Plíšek (1.24.), M. Kalousek (1.29.), I. Gabal (1.31.), H. Langšádlová (1.32.)</p> <p>J. Čížinský (2.20.), F. Kopřiva (2.26., 2.49.), J. Lipavský (2.31.), J. Bartošek (2.41., 2.48., 2.53.), P. Růžička (2.63.), J. Hamáček (2.105.)</p> <p>13 poslanců</p>	<p>1x ČSSD, 2x ANO, 4x TOP 09, 3x KDU-ČSL, 1x KSČM, 2x Piráti</p>
<p>23. Zrušení soudního přezkumu v rámci řízení o pobytu je nutné, resp. není protiústavní</p>	<p>M. Chovanec (1.11., 1.37.), V. Klučka (1.27.)</p> <p>R. Koten (2.25., 2.28., 2.44., 2.50., 2.57.), R. Fiala (2.56.)</p> <p>4 poslanci</p>	<p>2x ČSSD, 2x SPD</p>
<p>24. Omezení lidských práv ve vztahu k migrantům nese rizika</p>	<p>J. Zlatuška (1.13.)</p> <p>F. Kopřiva (2.49.)</p> <p>2 poslanci</p>	<p>1x ANO, 1x Piráti</p>
<p>25. Důvodem k obnovení migrační politiky je tzv. migrační krize</p>	<p>B. Chalupa (1.16.), M. Němcová (1.28.), L. Volný (2.27.)</p> <p>3 poslance</p>	<p>1x ANO, 1x ODS, 1x SPD</p>
<p>26. Důvodem k obnovení migrační politiky je implementace evropské legislativy</p>	<p>M. Chovanec (1.1., 1.3., 1.11.), Z. Bebarová Rujbrová (1.2.)</p> <p>J. Hamáček (2.1., 2.13., 2.113)</p> <p>3 poslanci</p>	<p>2x ČSSD, 1x KSČM</p>
<p>27. Důvodem k obnovení migrační politiky je ekonomická situace</p>	<p>Z. Soukup (1.19.)</p> <p>J. Hamáček (2.1., 2.12., 2.13., 2.113.), J. Bžoch (2.17.)</p> <p>3 poslanci</p>	<p>1x ČSSD, 2x ANO</p>

28. Zpřísnění migrační politiky negativně ovlivní pracovní trh	H. Válková (1.14.), J. Zlatuška (1.13., 1.18.), H. Langšádlová (1.32.) 3 poslanci	2x ANO, 1x TOP 09
29. Povinné adaptačně-integrační kurzy jsou potřebné	J. Hamáček (2.1., 2.8., 2.13., 2.113.), V. Rakušan (2.3.), O. Veselý (2.5.) 3 poslanci	2x ČSSD, 1x STAN
30. Povinné adaptačně-integrační kurzy jsou zbytečné	M. Benda (2.4., 2.10.), V. Klaus (2.7.) 2 poslanci	2x ODS
31. Zlepšení podmínek pro studenty a výzkumné pracovníky je potřebné	V. Rakušan (2.3.), A. Gajdůšková (2.19.) 2 poslanci	1x ČSSD, 1x STAN
32. Kulturní odlišnost migrantů může vyvolávat problémy	M. Benda (2.4.), O. Veselý (2.5.) 2 poslanci	1x ČSSD, 1x ODS
33. EU, resp. evropská legislativa je proti národním zájmům	V. Klaus (2.11.), L. Volný (2.27., 2.51., 2.58.) 2 poslanci	1x ODS, 1x SPD
34. Činnost NGO je pozitivní	P. Dolínek (2.59.), I. Bartoš (2.88.) 2 poslanci	1x ČSSD, 1x Piráti
35. Činnost NGO je negativní	R. Koten (2.28.), L. Volný (2.33., 2.42., 2.51.), R. Fiala (2.56.), T. Okamura (2.87.) 4 poslanci	4x SPD
36. Dichotomie my/oni – čeští občané jsou důležitější, než migranti	B. Chalupa (1.16.) R. Koten (2.34.), J. Holík (2.35.), T. Okamura (2.87.) 4 poslanci	1x ANO, 3x SPD

Příloha č. 3: Přiřazení předpokladů k diskurzivním postojům (tabulka)

Restriktivní diskurzivní postoj	Liberální diskurzivní postoj
1. Migrace je nebezpečná	6. Omezení práv migrantů není pozitivní
1.1. Migranti jsou náchylní ke kriminalitě	2. Obavy z migrace jsou přehnané
7. Důvodem k obnovení migrační politiky je tzv. migrační krize	10. Zpřísnění migrační politiky negativně ovlivní pracovní trh
17. Činnost NGO je negativní	4. Zrušení soudního přezkumu v rámci řízení o pobytu je protiústavní
15. EU, resp. evropská legislativa je proti národním zájmům	16. Činnost NGO je pozitivní
3.2. Současná migrační politika není dostatečně přísná	
5. Zrušení soudního přezkumu v rámci řízení o pobytu je nutné, resp. není protiústavní	
18. Dichotomie my/oni – čeští občané jsou důležitější, než migranti	

Příloha č. 4: Diskurzivní postoje aktérů podle použitých předpokladů (tabulka)

Aktér	Předpoklady		Diskurzivní postoj
	Restriktivní	Liberální	
M. Chovanec (ČSSD)	3	0	restriktivní
P. Plzák (ANO)	1	0	x
V. Klučka (ČSSD)	3	0	restriktivní
B. Chalupa (ANO)	3	0	restriktivní
Z. Soukup (ANO)	2	1	volí předpoklady situačně
Z. Ondráček (KSČM)	2	0	restriktivní
J. Lorencová (ANO)	2	0	restriktivní
R. Koten (SPD)	5	0	restriktivní
L. Volný (SPD)	5	0	restriktivní
J. Zlatuška (ANO)	0	3	liberální
H. Langšádlová (TOP 09)	0	3	liberální
M. Benda (ODS)	0	1	x
J. Hamáček (ČSSD)	1	2	volí předpoklady situačně
Z. Bebarová Rujbrová (KSČM)	0	1	x
H. Válková (ANO)	0	2	liberální
M. Němcová (ODS)	2	0	restriktivní
M. Kalousek (TOP 09)	1	1	volí předpoklady situačně
R. Vích (SPD)	1	0	x
J. Bžoch (ANO)	1	0	x
J. Černochová (ANO)	1	0	x
M. Plíšek (TOP 09)	0	1	x
I. Gabal (KDU-ČSL)	0	1	x
J. Čížinský (KDU-ČSL)	0	1	x
F. Kopřiva (Piráti)	0	2	liberální
J. Lipavský (Piráti)	0	1	x

J. Bartošek (KDU-ČSL)	0	1	x
P. Růžička (TOP 09)	0	1	x
R. Fiala (SPD)	2	0	restriktivní
V. Klaus (ODS)	1	0	x
P. Dolínek (ČSSD)	0	1	x
I. Bartoš (Piráti)	0	1	x
L. Holík (SPD)	1	0	x
T. Okamura (SPD)	2	0	restriktivní